

## INTRODUCERE

Subscrisa abordarii LEADER, prezenta Strategie de Dezvoltare Locala (SDL) se doreste sa devina un instrument inovativ de programare si actiune care sa asigure premisele dezvoltarii echilibrate din punct de vedere socio-economic a teritoriului vizat.

Avand in vedere experientele trecute care nu au contribuit intr-o maniera eficienta la dezvoltarea spatiului rural, abordarea LEADER propune un concept diferit care vizeaza dezvoltarea spatiilor rurale pornind de la nevoile specifice ale acestora. Este cunoscut faptul ca actorii locali sunt cei care cunosc cel mai bine nevoile si prioritatile specifice teritoriului, astfel incat LEADER vine sa capitalizeze acest concept, prin plasarea procesului de dezvoltare locala sub responsabilitatea comunitatii.

Strategia sprijina teritoriul în medierea celor mai stringente nevoi si oportunitati comune in materie de dezvoltare printr-un numar de patru masuri focalizate de dezvoltare care sa conduca la cresterea coeziunii si calitatii vietii populatiei la nivelul comunitatii LEADER CODRU-MOMA.

Obiectivele, prioritatile si domeniile de interventie la care prezenta strategie adera au fost stabilite in baza unui proces extensiv de consultare a actorilor cheie locali/partenerilor relevanti (entitati private si publice precum si societatea civila) la nivelul teritoriului acoperit de GAL Codru-Moma in baza principiului „de jos in sus”. In vederea consolidarii ipotezelor/nevoilor/directiilor reiesite, in urma procesului de consultare, s-a realizat pe parcurs analiza diagnostic a teritoriului, aceasta coroborand, prin diverse date statistice relevante, situatia existenta la nivelul teritoriului. Prin abordarea integrata a celor mai stringente nevoi de dezvoltare locala, indiferent de localizarea acestora, strategia de dezvoltare locala vine sa asigure dezvoltarea mai multor domenii identificate ca prioritate la nivel local. Totodata, s-a tinut cont de principiul proportionalitatii si durabilitatii in sensul in care directiile de dezvoltare au fost agreate tinand cont de bugetul alocat si de efectele si externalitatile pozitive previzionate ale interventiilor la nivelul intregului teritoriu GAL. Aceste efecte si externalitati nu se refera doar la elemente de politica economica ci si la elemente de politica sociala si de mediu, toate aceste elemente contribuind sinergic la obiectivul principal de dezvoltare durabila a teritoriului.

### **Situatia teritoriului vizat:**

Teritoriul GAL Codru-Moma prezinta avantaje structurale privind agricultura, nu mai puțin de 51% din suprafata teritoriului reprezentand suprafata agricola pretabila atat agriculturii vegetale cat si animale. O mare parte a populatiei active este angrenata in activitati agricole, informatiile oficiale indicand 2.927 de exploatații cu o suprafata cumulata de 9.387,34 ha respectiv 32,5% din fondul funciar agricol din teritoriu; in plus, la nivelul teritoriului sunt inregistrate peste 34 mii capete de animale (bovine, ovine, caprine si porcine). Data fiind importanta acestui sector in cadrul economiei teritoriului, sunt necesare interventii in vederea cresterii competitivitatii acestuia prin modernizarea exploatațiilor, prin promovarea formelor asociative si a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adaugata.

La cel mai granular nivel (al locuitorului) economia teritoriului ramane axata pe activitatile agricole. Tinand cont de limitarile naturale (fondul funciar si calitatile acestuia) precum si de necesitatea durabilitatii acestei activitati in contextul atingerii unei performante crescute, se impune diversificarea profilului economic al teritoriului si scaderea expunerii in fata sectorului agricol prin dezvoltarea sau infiintarea de activitati non-agricole concomitent cu crearea de noi locuri de munca. La un numar de 206 agenti economici al

caror numar mediu de salariati este in scadere, se impun interventii in vederea revitalizarii sectorului IMM, indiferent de domeniul in care acestia activeaza. Teritoriul are un potential sau prezinta specializare difuza pentru activitati in domeniul prelucrarii lemnului si mobilei, al turismului, al constructiilor si al industriei alimentare, al constructiilor si produselor metalice precum si al altor domenii. Un sector IMM puternic permite cresterea nivelului de trai prin crearea si mentinerea locurilor de munca, cresterea veniturilor populatiei si implicit a veniturilor colectate/rambursate la bugetele locale.

O carenta majora prezenta la nivelul teritoriului este lipsa serviciilor sociale atat ca infrastructura cat si ca arie de acoperire. Sursele de finantare pentru sprijinirea acestei directii sunt extrem de reduse. Ca orice spatiu rural din Romania, la nivelul teritoriului GAL Codru-Moma se regasesc persoane ce se confrunta cu riscul de excluziune sociala. Fie ca vorbim de persoane ce apartin de o anumita etnie, de dizabilitati, saracie si lipsa adapostului, persoane batrane ce nu au sprijin familial si in general orice alte persoane aflate in situatii de nevoie, infrastructura de sprijin lipseste intensificand astfel riscul de excludere. Sunt imperative astfel interventiile in scopul reducerii si eradicarii inechitatilor sociale la nivelul populatiei teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistenta a categoriilor de persoane aflate in risc de excludere sociala.

SDL tine cont de nevoile identificate in regiunea acoperita si se aliniaza la obiectivele, prioritatile si domeniile de interventie trasate prin Reg. (UE) nr. 1305/2013, respectiv prin PNDR 2014-2020, si inclusiv la obiectivele transversale: mediu și climă, inovare. Astfel, principalele obiective previzionate a fi atinse ca urmare a implementării LEADER în teritoriu sunt:

**Obiectivul general:** Dezvoltarea durabila a teritoriului GAL Codru-Moma

**Obiective specifice:**

- Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și promovarea formelor asociative, precum și crearea de locuri de muncă (DI principal 2B, P2, O1, DI secundar - 3A, P3, O1, DI secundar 6A, P6, O3 )
- 
- Diversificarea profilului economic al teritoriului si scaderea expunerii in fata sectorului agricol (DI 6A, P6, O3)
- Reducerea inechitatilor sociale la nivelul populatiei teritoriului prin investitii în infrastructura socială (active corporale sau necorporale), aceasta reprezentând componenta principală sau secundară a proiectului (DI 6B, P6, O3)
- Reducerea saraciei si cresterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de munca in conditii de nediscriminare (in special in ceea ce priveste minoritatile existente la nivelul teritoriului) (DI 6A, P6, O3)

**La aceste obiective se adauga intentia de a desfășura activități de cooperare prin parteneriat/e si activitati de cooperare locala, regionala și internaționala în domeniul dezvoltarii rurale pentru indeplinirea obiectivelor SDL.**

## **CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului si a populatiei acoperite - analiza diagnostic**

Teritoriul vizat pentru dezvoltarea economico-sociala integrata si unitara este pozitionat in partea de Sud-Est a judetului Bihor si in partea de Nord-Est a judetului Arad si cuprinde teritoriile acoperite de unitatile administrativ teritoriale ce fac parte din parteneriat, respectiv comunele Moneasa, Ignesti, Carpinet, Rieni, Lunca, Lazuri de Beius, Buntesti si Cimpani la care se alatura orasul Vascau, fiind alaturate un numar de 46 de localitati ce cumuleaza o populatie de 19.925 de persoane si un teritoriu in suprafata de 568,38 km<sup>2</sup>. Teritoriul in cauza prezinta atat omogenitate geografica cat si omogenitate economica si socio-culturala, populatia fiind, in general, angrenata in aceleasi activitati economice respectiv, avand necesitati si interese similare in materie de dezvoltare.

### **Geografie - relief**

Teritoriul GAL beneficiaza de un relief mixt, localitatile fiind amplasate in depresiunea Beiusului si in depresiunea golf a Zarandului fiind strajuite de catre si cuprinzand totodata areale din Muntii Apuseni (Grupa Majora), respectiv din Muntii Codru-Moma la vest si Muntii Bihor si Vladeasa la est.

La nivelul zonei altitudinea medie este de 480,4 m iar panta medie este de 16,5%<sup>1</sup>. Altitudinea medie minima se regaseste la nivelul comunei Ignesti (373 m) iar cea maxima la nivelul comunei Moneasa (547 m). Atat in teritoriu cat si in imediata proximitate se regasesc si areale montane cu inaltimi de peste 800 metri (Varful Cucurbata Mare 1849 m, Varful Plesu 1112 m, Varful Moma 812 m s.a.).

Cu un context bio-geografic vast datorat reliefului mixt ce include campie si lunca, dealuri si piemonturi precum si pajisti alpine zona beneficiaza de un context propice practicarii activitatilor de agricultura mixta, exploatare a masei lemnoase precum si a turismului.

### **Clima, hidrografie, factori biopedogeografici (soluri, vegetatie, fauna)**

Privit unitar, spatiul GAL Codru-Moma se incadreaza în climatul temperat continental moderat cu influențe oceanice. Astfel, in general, verile sunt moderat călduroase iar iernile nu prea aspre. Temperatura medie anuală este de 8-10°C (in vatrele depresiunilor), de 7-8°C in Muntii Codru-Moma si de 2-7°C in Muntii Bihor. Media anuala de precipitatii este de 700 mm in depresiuni si de 1000-1200 mm in muntii josi. Cu o nebulozitate moderata si gratie altitudinii precum si a lipsei poluarii aerului si a altor factori antropici, teritoriul prezinta si areale aflate in zona I de expozitie cu un nivel de insolatie de 1.150-1.250 KWh/mp/an.

Hidrografia teritoriului urmareste specificul reliefului; data fiind dispunerea reliefului in trepte (incepand cu relieful tipic montan si terminand cu cel de lunca), instalarea retelei hidrografice cu dispunere radiala asigura irigarea optima a suprafetei, respectiv, gratie pantei medii de 16,5% este asigurata si o drenare optima a acesteia, singurele riscuri fiind cele de viituri si alunecari in cazul unor precipitatii masive. Principalele cursuri de apa ce traverseaza teritoriul sunt Crisul Negru, Teuz si paraul Moneasa.

Solurile sustin diversitatea activitatilor economice desfasurate, regasindu-se soluri brune-eumezobazice si brune-luvice (acoperite cu paduri de stejar si fagete), solurile gleice (pasuni si fanete), soluri negre humifere (rendzinele) si soluri intrazonale aluviale (cu fertilitate naturala - culturi agricole). Valorile medii pentru caracteristicile pedologice ale

---

<sup>1</sup> Datele au fost calculate in baza Studiului de referinta pentru elaborarea PNDR 2014-2020 - Redesemnare zone afectate de constrangeri naturale (varianta 28.04.2014)

solului<sup>2</sup> sunt: Ph între 4,65 și 7,85 (frecvența maximă între 5,01 și 5,20), conținut de humus 1,25% și 3,65% (cu maximum de frecvență între 2 -2,5%), și conținut de fosfor și potasiu între 3 și 210 ppm respectiv între 40 și 420 ppm.

Vegetația este variată și este formată atât din păduri de foioase cât și de conifere precum și din vegetația care formează pasunile și fanetele, vaile și luncile (ex. nufarul). Fauna este pe măsura, pădurile fiind populate de cerbi, lupi, urși, rasi, pisici salbatice etc. Apele sunt populate cu pastravi de munte, lipani și mreșe, iar pe cer se pot observa mierla, cinteza, sticlețele, ciocanitoarea etc.

### **Mediul inconjurator și Resurse naturale**

Teritoriul GAL Codru-Moma include nu mai puțin de 6 arii naturale protejate însumând 246,89 km<sup>2</sup>, acestea fiind răspândite la nivelul tuturor UAT-urilor componente. La nivelul teritoriului, siturile Natura 2000<sup>3</sup> de importanță comunitară (SCI) sunt: ROSCI0002 „Apuseni” - 30,13 km<sup>2</sup>; ROSCI0042 „Codru Moma” - 116,54 km<sup>2</sup>; ROSCI0200 „Platoul Vascau” - 47,87 km<sup>2</sup>; și ROSCI0291 „Coridorul Munții Bihorului - Codru Moma” - 22,92 km<sup>2</sup>. Teritoriul include și două arii NATURA 2000 de protecție specială avifaunistică (SPA): ROSPA0014 „Câmpia Cermeiului” - 3.404 m<sup>2</sup> și ROSPA0081 „Munții Apuseni - Vlădeasa” din care o suprafață de 29,43 km<sup>2</sup> face parte din teritoriul GAL.

Resursele naturale sunt la fel de variate ca și activitățile întreprinse în teritoriu. Cea mai importantă resursă naturală o reprezintă fondul funciar care angrenează activități directe și indirecte în agricultură (vegetală și animală) și în silvicultură. Conform ultimelor date statistice, în anul 2014, la nivelul teritoriului, fondul funciar era de 56.838 ha din care pe categorii de utilizări: 51% suprafață agricolă (din care 39% arabil, 42% pasuni, 19% fanete și 0,4% livezi și pepiniere pomicele) și 49% terenuri neagricole (din care 91% păduri și altă vegetație forestieră, 2% ocupată cu ape și bălți și 7% cu construcții, cai de comunicații și degradate/neproductive). Tot din categoria resurselor se menționează existența pe teritoriu a altor tipuri de resurse precum calcarele compacte cuarțoase, caolinul, marmura neagră și roz, sisturile și gresiile cuarțice, zacămintele de fier, marnele și nisipurile ce facilitează și realizarea unor activități tradiționale de meșteșug precum olăritul și varăritul.

O altă resursă importantă o reprezintă apa atât pentru consum (surse curate ce nu necesită tratare intensivă) cât și izvoarele termominerale și forajele termale (5 izvoare și 3 foraje) precum și o serie de izvoare subtermale. Temperatura acestora variază între 25 și 32 de grade. Apa termală este recomandată pentru o varietate de afecțiuni (reumatismale, neurologice, metabolice etc.).

Alte resurse sunt facilitate de zona teritoriului într-un areal natural, cu puțină poluare la nivelul aerului și la o altitudine care să permită includerea anumitor areale în zona I de expoziție cu un nivel de insolamție de 1.150-1.250 kWh/mp/an.

### **Populație - demografie**

Conform datelor finale prelucrate din Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, tabelul 8. „Populația stabilă după etnie - județe, municipii, orașe, comune” teritoriul GAL Codru-Moma cuprinde un număr de 19.925 persoane dintre care, pe etnii, 18.973 romani (reprezentând 95,2%), 541 romi (2,7%) și 43 maghiari (0,2%). Alte etnii regăsite nu trec de pragul de 10 persoane/etnie la nivelul teritoriului iar pentru un număr de 330 persoane (1,7%) informațiile nu sunt disponibile.

<sup>2</sup> Valori constatate la nivelul Comunei Rieni, valabile, prin extrapolare, datorită similitudinii geografice și pedologice, la nivelul teritoriului acoperit de GAL Codru-Moma, la regim de altitudine similar.

<sup>3</sup> Informațiile sunt preluate din „Lista ariilor naturale protejate Natura 2000”, document disponibil la [www.madr.ro](http://www.madr.ro)

Pentru calcularea altor indicatori compoziti privind populatia (cu exceptia densitatii populatiei) au fost utilizate date actuale care sa asigure o coordonare, coroborare si comparabilitate ridicate a acestora; astfel au fost utilizate date furnizate de INS la nivelul anului 2014 via platforma Tempo Online.

- la un numar de 19.925 persoane si o suprafata de 568,38 km<sup>2</sup> densitatea populatiei la nivelul teritoriului GAL Codru-Moma este de 35,05 locuitori/km<sup>2</sup>.
- Structura pe sexe si pe varsta a populatiei<sup>4</sup>: pe serii scurte (5 ani) si pe serii lungi\*

Varsta	0--4	5--9	10--14	15--19	20--24	25--29	30--34	35--39	40--44
%	3%	4%	5%	5%	6%	7%	7%	7%	7%
Varsta	45--49	50--54	55--59	60--64	65--69	70--74	75--79	80--84	85+
%	8%	6%	8%	7%	6%	5%	5%	3%	2%
Varsta	sub 15 ani			intre 15 si 64 ani			peste 65 ani		
%	12%			68%			20%		
Sex	FEMININ				MASCULIN				
%	50,36%				49,64%				

- Evolutia populatiei:
  - o sporul natural<sup>5</sup> este calculat prin scaderea numarului de persoane decedate din numarul nascutilor vii intr-un anumit an; astfel, la nivelul teritoriului sporul natural este unul negativ aflat pe un trend general de descrestere (in perioada 2009-2013); in ultimul an analizat sporul natural negativ a fost de -199 persoane.
  - o soldul migratiei<sup>6</sup> este calculat prin scaderea numarului de plecari cu domiciliul din numarul stabilirilor de domiciliu (luandu-se in considerare inclusiv migratia externa); astfel, la nivelul teritoriului evolutia este una sinuoasa inregistrandu-se si solduri pozitive in anii 2011 si 2012, iar in restul anilor analizati au fost inregistrate solduri negative (ex. -70 in anul 2013 si -20 persoane in anul 2014).
- Granularitatea datelor la nivel de ancheta a fortei de munca disponibile publicate INS este deficitara, fiind disponibile, la nivel de localitati, doar date privind numarul mediu al salariatilor si numarul somerilor inregistrati; astfel, la nivel de teritoriu urmatoarele date sunt direct disponibile:
  - o Numarul mediu de salariati<sup>7</sup> prezinta un trend descrescator, in anul 2014 inregistrandu-se un numar mediu de 2660 salariati in scadere cu 249 fata de anul anterior, respectiv, in scadere cu 870 salariati fata de anul 2009.
  - o Numarul somerilor<sup>8</sup> comporta un trend ascendent incepand cu anul 2013 cand erau inregistrati 336 someri. La sfarsitul anului 2015 erau inregistrati 478 someri.
- Anumiti indicatori precum rata somajului, rata ocuparii fortei de munca, structura ocuparii fortei de munca si repartizarea acesteia pe activitati ale economiei nu pot fi calculati din lipsa datelor la nivel de localitati in baza de date a INS.

<sup>4</sup> Sursa: prelucrari de date furnizate de INS din tabelul POP107D - [POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie pe grupe de varsta, sexe, judete si localitati](http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP107D) disponibil la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP107D>

\* seriile lungi sunt in conformitate cu metoda de raportare a acestora in baza de date EUROSTAT

<sup>5</sup> Sursa: prelucrari de date furnizate de INS din tabelele POP201D si POP206D disponibile la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP201D> respectiv la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP206D>

<sup>6</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelele POP307A, POP308A disponibile la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP307A> respectiv la <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP308A>

<sup>7</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul FOM104D: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=FOM104D>

<sup>8</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul SOM101E: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=SOM101E>

- Drept urmare raman valabile, sub rezerva slabei reprezentari locale, informatiile prelucrate la nivel de judete<sup>9</sup> care releva faptul ca forta de munca este repartizata pe activitati din sfera agriculturii si silviculturii (27%), activitati din sfera industriei (29%) si activitati din sfera industriei prelucratoare (27%). Activitatile de comert cumuleaza 14% si cele de constructii 6%.

### **Infrastructura de baza, de comunicatii, sociala si educationala**

In perioada de programare anterioara au fost realizate o serie de proiecte de infrastructura de baza (drumuri, alimentare cu apa si canalizare). De asemenea, au fost vizate si proiecte de infrastructura educationala. Chiar si asa necesitatea dezvoltarii acestei infrastructuri ramane de actualitate, proiectele specifice fiind incluse in Planurile de Dezvoltare Locala ale UAT-urilor reprezentate in teritoriul GAL.

In ceea ce priveste infrastructura sociala in afara de compartimentele din cadrul UAT-urilor, care se rezuma la acordarea platilor de asistenta sociala, sistem ce nu incurajeaza reintegrarea activa, nu exista centre de asistenta sociala care sa acopere nevoile specifice ale persoanelor (ex. asistenta de zi pt. persoane cu dizabilitati, persoane varstnice, copii, persoane cu adictii, persoane in risc de saracie si fara adapost si in general orice alte persoane aflate in situatii de nevoie). De asemenea nu exista facilitati pentru copii anteprescolari si nici infrastructuri de tip afterschool. In plus, PDL-urile pentru perioada 2014-2020 nu identifica masuri concrete pentru asigurarea/dezvoltarea infrastructurii de asistenta sociala.

Conform datelor oferite de DGASPC Bihor<sup>10</sup> in anul 2015 au existat 109 furnizori de servicii acreditati la un numar de 23230 persoane beneficiare ale diverselor forme de asistenta sociala.

Aceasta carenta a teritoriului poate fi redresata prin infiintarea/dotarea de centre multifunctionale pentru prestatii sociale inclusiv cu deplasare precum si prin dezvoltarea infrastructurii pentru copii.

### **Patrimoniul arhitectural si cultural, traditii si obiceiuri**

Conform listei Institutului National al Patrimoniului<sup>11</sup>, la nivelul teritoriului exista nu mai putin de 14 monumente istorice inclusiv monumente de arheologie, de arhitectura si memoriale si funerare, de interes atat local cat si national, unele datand din neolitic si paleolitic.

Atractivitatea teritoriului este completata si de diferite traditii si obiceiuri precum activitatile traditionale de vararit si olarit precum si de o sumedenie de serbari campenesti.

### **Economia teritoriala**

Dat fiind lipsa datelor cu referinta locala la nivelul bazei de date a INS, peisajul economic teritorial a fost realizat prin studierea bazei de date Risco<sup>12</sup>, si analiza tuturor agentilor economici<sup>13</sup> cu sediul social inregistrat la nivelul teritoriului. Chiar daca aceasta abordare<sup>14</sup> prezinta anumite carente (ex. existenta punctelor de lucru ale unor agenti cu sediul social

<sup>9</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul FOM103D: <http://statistici.inse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=FOM103D>

<sup>10</sup> Sursa: [http://www.dgaspbihor.ro/dgaspbihor.ro/informatii\\_publice/Indicatori\\_2015\\_decembrie.pdf](http://www.dgaspbihor.ro/dgaspbihor.ro/informatii_publice/Indicatori_2015_decembrie.pdf)

<sup>11</sup> Sursa: <http://patrimoniul.gov.ro/ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice>

<sup>12</sup> Sursa: <http://www.risco.ro/verifica-firma/selectie-firme>

<sup>13</sup> Care au la sfarsitul exercitiului financiar 2014 minim 1 angajat si realizeaza cifra de afaceri de minim 1 RON = 116 agenti economici

<sup>14</sup> S-au analizat, colectat, inregistrat si insumat toate efectivele de angajati la nivel de diviziune sau subdiviziune economica de interes, iar fata de numarul total de angajati la nivelul teritoriului, s-au determinat procentele aferente rezultand un indicator compozit privind aglutinarea fortei de munca pe diverse domenii economice; ordinea acestora indica gradul de specializare al teritoriului pe respectivele domenii.

in localitati externe teritoriului), specificul economic teritorial poate fi aproximat, urmatoarea situatie fiind valabila:

- situatia pe diviziuni si subdiviziuni ale nomenclatorului CAEN Rev.2 arata ca cele mai bine reprezentate sectoare sunt fabricarea baturilor (12,80%), transporturi (12,67%), comerțul (11,15%), sectorul turismului (hoteluri si restaurante - 10,01%), sectorul constructiilor si industria alimentara (fiecare cu 7,98%), prelucrarea lemnului (excluzand fabricarea mobilei - 6,21%), constructii metalice si produse metalice (5,45%) si sectorul fabricarii de mobila (4,82%); alte sectoare slab reprezentate prin slaba aglutinare comerciala sunt sectorul agriculturii si al silviculturii (1,58%) si cel al serviciilor profesionale (1,77%), respectiv sectorul textilelor si al articolelor de imbracaminte (1,39%); din selectia realizata, sectoare economice nereprezentate sunt cel al invatamantului si sanatatii (privat), cel al tabacirii si finisarii pieilor, precum si cel al informatiilor si comunicatiilor.

Specificul economic teritorial pe partea de agricultura si silvicultura este strans corelat de resursele naturale existente; astfel dupa cum s-a vazut in sectiunea aferenta, fondul funciar permite realizarea de activitati atat in agricultura (atat vegetala cat si animala) cat si in silvicultura. Activitatile in agricultura sunt majoritatea nonformale, realizate la nivel de gospodarie, unde regasim plantatii legumicole si culturi de cereale precum si efective de animale precum pasari de curte, porcine, bovine si mai rar ovine, caprine si cabaline. Informatiile disponibile indica o proportie majoritara a gospodariilor ce detin intre 1 si 3 hectare de teren agricol, fragmentarea fondului funciar agricol fiind astfel ridicata. Datele<sup>15</sup> arata ca pentru anul 2015 la nivelul teritoriului activeaza 2927 fermieri pe o suprafata agricola totala de 9.387,34 ha cumuland de asemenea 34.926 capete animale (5.854 bovine, 15.973 ovine, 1.992 caprine, 10.727 porcine si 360 ecvidee). La nivelul teritoriului functioneaza peste 20 de forme asociative<sup>16</sup> cu scop urbarial, de crestere a animalelor, de administrare a fondului silvic si cinegetic. In plus, chiar parteneriatul GAL include nu mai putin de 3 forme asociative cu obiect in specificul economic al teritoriului: Asociatia Crescatorilor de Animale Carpinet si Asociatia Crescatorilor de Animale Dramiro Carpinet precum si Asociatia Composesoratul Urbarial Minead. Chiar si asa, aceasta forma de organizare trebuie incurajata fie prin crearea de noi forme asociative fie prin dezvoltarea acestora, contribuind astfel la scaderea fenomenului de fragmentare si cresterea competitivitatii teritoriului in domeniul agriculturii si silviculturii.

Varietatea reliefului si a resurselor, in special existenta izvoarelor de apa termala precum si a muntilor si a reliefului carstic specific, atat la nivelul teritoriului cat si in imediata apropiere, ofera o oportunitate imensa de dezvoltare a turismului. Conform celor mai recente date statistice, in anul 2015 se regasesc 22 de structuri de primire turistica<sup>17</sup>, dintre care 5 hoteluri, 3 agropensiuni si 4 vile turistice. Capacitatea de cazare turistica<sup>18</sup> totala a fost de 1081 locuri, dintre care 698 locuri in hoteluri, 43 in agropensiuni, si 115 in vile turistice. Evolutia acestui sector este negativa; fata de anul 2010, in anul 2014 numarul sosirilor<sup>19</sup> a scazut cu peste 36% ajungand la 19906 persoane, totusi, numarul innoptarilor<sup>20</sup> a scazut cu doar 6% ajungand la 84770 in anul 2015.

<sup>15</sup> Sursa: prelucrari Adresa APIA nr. 11315/28.03.2016

<sup>16</sup> Date prelucrate din Registrul National ONG actualizat la 01.03.2016 disponibil la <http://www.just.ro/registrul-national-ong/>

<sup>17</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR101C: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR101C>

<sup>18</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR102C: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR102C>

<sup>19</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR104E: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR104E>

<sup>20</sup> Sursa: prelucrari INS - tabelul TUR105E: <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=TUR105E>

- UAT cu zone sarace (ID≤55): Ighosti
- UAT cu zone Natura 2000 idem cu UAT cu zone HNV: Ighosti, Moneasa, Vascau, Buntesti, Carpinet, Cimpani, Lazuri de Beius, Lunca, Rieni
- UAT cu minoritati etnice locale: Moneasa, Vascau, Buntesti, Carpinet, Lunca, Rieni

## CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului

Parteneriatul Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma are urmatoare componenta:

**Total parteneri: 39**

**Autoritati Publice Locale:**

- Total - 9
- Ponderea autoritatilor publice locale din numarul total al partenerilor - 23,07%

**Reprezentanti autorizati din sectorul Privat:**

- Total - 26
- Ponderea reprezentantilor autorizati privati din numarul total al partenerilor - 66,67%

**Reprezentanti autorizati ai societatii civile:**

- Total - 4
- Ponderea reprezentantilor autorizati ai societatii civile din numarul total al partenerilor - 10,26%

Astfel, ponderea partenerilor privati si ai societatii civile reprezinta 76,93 % din total partenerilor, indeplinind astfel criteriul de selectie CS 2.1. Ponderea partenerilor privati si ai reprezentantilor societatii civile depaseste 65% in parteneriat.

Parteneriatul Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma nu contine entitati provenite din afara spatiului eligibil LEADER si nici persoane fizice relevante din teritoriul acoperit de parteneriat.

Autoritatile Publice Locale si-au manifestat un interes deosebit de a participa la constituirea teritoriului GAL, venind in special in sprijinul actorilor economici locali, dar si al populatiei, contribuind la cresterea interactiunii dintre membri comunitatii din teritoriul LEADER vizat (GAL Codru - Moma), prin analiza nevoilor si oportunitatilor de dezvoltare, precum si prin cresterea posibilitatii de implicare a populatiei in dezvoltarea teritoriului.

Prin implicarea autoritatilor publice locale, a reprezentantilor autorizati din sectorul privat si a reprezentantilor autorizati ai societatii civile, în toate etapele procesului de elaborare a strategiei, conform principiilor LEADER, partenerii au realizat un schimb de informații și viziuni relevant pentru procesul de dezvoltare a teritoriului, au analizat optiunile viitoare de dezvoltare si au obtinut consensul asupra celor mai oportune si, foarte important, si-au construit o bună relatie partenerială si de conlucrare incluzând nu doar membrii Grupului de Actiune Locală ci si parteneri instituționali județeni și alți factori de interes implicați în procesul de dezvoltare locală, asa încât implementarea strategiei de dezvoltare a teritoriului să beneficieze încă din faza de planificare de cele mai bune auspicii privind punerea ei în practică si îndeplinirea obiectivelor propuse.

Implicarea actorilor din sectorul privat a fost una foarte mare, in scopul infiintarii unui organism care sa reprezinte interlocutorii populației din teritoriu, in sensul sprijinirii activitatilor atat agricole cat si non-agricole, sporirea atractivității economice și în special susținerea și promovarea meșteșugurilor, a serviciilor, a prelucrării si valorificării produselor din teritoriu, contribuind astfel la realizarea unei dezvoltări dinamice.



La nivelul teritoriului functioneaza peste 20 de forme asociative<sup>21</sup> cu scop urbarial, de crestere a animalelor, de administrare a fondului silvic si cinegetic.

In cadrul GAL Codru-Moma, se regasesc trei asociatii care au obiectul activitatii in concordanta cu specificul teritoriului, resursa naturala preponderenta fiind reprezentata de fondul funciar care angreneaza activitati directe si indirecte in agricultura (vegetala si animala) si in silvicultura.

In teritoriul GAL Codru - Moma ponderea cea mai mare a populatiei este angrenata in activitati agricole, asigurandu-si in acest fel si nivelul de trai. Veniturile sunt scazute, nu au alte locuri de munca, ca urmare singura sursa de asigurare a necesarului de alimente este agricultura in gradinile proprii si pe terenurile pe care le detin si cresterea animalelor, din acestea rezultand dominanta exploatareilor agricole de subzistenta si semisubzistenta.

Astfel, printre formele asociative din cadrul parteneriatului se numara Asociația Crescătorilor de Animale Carpinet și Asociația Crescătorilor de Animale Dramiro Carpinet, ambele avand ca principal obiect de activitate Cresterea animalelor, astfel cum reies din documentele care atesta apartenenta in cadrul parteneriatului, ce se constituie in anexa 3 la SDL.

In domeniul silvic, in cadrul parteneriatului GAL Codru - Moma se numara Asociația Composesorului Urbarial Minead, fiind o asociatie Urbariala formata din detinatori de pasune si padure.

Crearea parteneriatului este un rezultat al unui spirit antreprenorial dezvoltat, dat de disponibilitatea membrilor comunității locale de a iniția și desfășura activități economice, disponibilitatea de asociere și cooperare a actorilor locali, nivelul de pregătire a actorilor locali individuali si capacitatea administrațiilor publice locale de a elabora și implementa strategii adecvate de dezvoltare locală.

---

<sup>21</sup> Date prelucrate din Registrul National ONG actualizat la 01.03.2016 disponibil la <http://www.just.ro/registrul-national-ong/>

**CAPITOLUL III: Analiza SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunitatilor si amenintarilor)**

**1. Teritoriul GAL Codru-Moma**

<b>Puncte tari</b>	<b>Puncte slabe</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Acces relativ facil prin cai principale rutiere precum DN76 / E79, DN 79A si DJ792B</li> <li>- Acces feroviar pe calea ferata Oradea - Vascau</li> <li>- Acces aerian prin aeroporturile internationale din Oradea si Arad</li> <li>- Pozitionare in imediata proximitate a centrelor urbane Beius (~9km) si Stei(sub 1 km), respectiv in proximitatea polilor de dezvoltare urbana Oradea(~75km) si Arad(~87km), populatia avand astfel acces la o gama variata de servicii, inclusiv la servicii medicale complete, pe langa cele de baza existente la nivelul teritoriului</li> <li>- teritoriul beneficiaza de forme de relief variate (campie si lunca, dealuri si piemonturi, pajisti alpine), astfel incat acesta este de un pitoresc deosebit</li> <li>- gratie reliefului si implicit a inclinatiei, reseaua hidrografica este relativ densa, constanta si nu prezinta pericol major de inundatii</li> <li>- teritoriul beneficiaza in proportii aproximativ egale de fond funciar atat agricol cat si silvic</li> <li>- din punct de vedere agricol, teritoriul este pretabil atat culturilor vegetale cat si cresterii animalelor, dispunand atat de soluri fertile (ex. la altitudini joase, in lunci, soluri pretabile atat legumiculturii cat si cresterii cerealelor) cat si de pajisti si fanete pretabile cresterii animalelor;</li> <li>- teritoriul prezinta avantaje si pentru activitati in domeniul silviculturii in special datorita etajarii reliefului, existand paduri atat de foioase cat si de conifere; acestea adapostesc de asemenea un fond cinegetic valoros cu rol potential inclusiv in promovarea turismului local.</li> <li>- Teritoriul este inzestrat cu o varietate de resurse naturale: fond funciar, diferite resurse de sol (caolin, marmura neagra si roz, calcare cuartoase etc.), izvoare termominerale etc.</li> <li>- la nivelul teritoriului se regasesc o varietate de obiective turistice la care se adauga nu mai putin de 14 monumente istorice inclusiv monumente de arheologie, de arhitectura si memoriale si funerare, de interes atat local cat si national, unele datand din neolitic si paleolitic.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- infrastructura rutiera de transport ramane deficitara (atat cea de relevanta judeteana cat si cea comunal)</li> <li>- nu exista un concept local unitar promovarea teritoriului fiind insuficienta, iar infrastructura turistica ramane subdezvoltata in raport cu potentialul teritoriului</li> <li>- reseaua de transport a energiei electrice este in general inechita, reprezentand un obstacol in infiintarea si dezvoltarea marilor consumatori industriali</li> <li>- atat retelele de alimentare cu apa si cele de canalizare precum si infrastructura specifica (statii de tratare precum si statii de epurare) raman subdezvoltate raportat la necesarul teritoriului</li> <li>- fata de protectia mediului se manifesta o atitudine de indiferenta, iar educatia ecologica este superficiala; colectarea deseurilor se face in cea mai mare masura nediferentiat, gradul de reciclare/valorificare fiind redus; pe cursurile apelor se gasesc deseuri menajere;</li> <li>- disparitia unor obiceiuri si traditii (in special a porturilor si a dansurilor folclorice)</li> <li>- resurse naturale nevalorificate sau valorificate insuficient (apa termala, flora spontana de padure, caracteristicile endogene ale zonei)</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>- teritoriul beneficiaza si de o serie de alte repere culturale in care se inscriu diferite traditii si mestesuguri (ex. vararitul si olaritul)</li> <li>- la o valoare naturala ridicata, intreg teritoriul include arii naturale protejate;</li> <li>- nu exista factori majori de poluare a mediului inconjurator.</li> </ul>	
<p><b>Oportunitati</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- resursele teritoriului sunt suficient de variate ca sa permita desfasurarea unei mari varietati de activitati economice orientate predominant pe agricultura, silvicultura si activitati non-agricole inclusiv turism (inclusiv turism balnear, procesare de produse agricole si nonagricole, fabricare de mobilier si derivate din masa lemnoasa, diverse servicii de transport, activitati profesionale, activitati recreative si de sanatate etc.)</li> <li>- pe langa obiectivele culturale si turistice existente la nivelul teritoriului, proximitatea acestuia fata de importantele repere naturale si antropice gazduite de muntii Apuseni (ex. diversele elemente de relief carstic precum Platoul Padis, Cheile Galbenei, Cetatile Ponorului etc. precum si infrastructura Vartop-Arieseni pentru sporturile de iarna) reprezinta o oportunitate majora pentru dezvoltarea mediului economic local si cresterea calitatii vietii.</li> <li>- teritoriul prezinta potential producere a energiei verzi.</li> <li>- fata de oportunitatile datorate inzeestrarii actuale a teritoriului, alte oportunitati sunt determinate de tendintele pozitive in <u>dezvoltarea turismului</u> (in mod special a agroturismului), a <u>agriculturii</u> (promovarea unei agriculturi sustenabile, inclusiv a celei ecologice, in ceea ce priveste raportul dintre resursele de sol si productivitatea vizata, materialul saditor, infrastructura agricola moderna) si a <u>silviculturii</u> (promovarea unor exploataii forestiere in concordanta cu potentialul natural al teritoriului, si inclusiv restructurarea acestora pentru realizarea produselor cu valoare adaugata).</li> <li>- diverse surse de finantare ce includ atat alocari anuale si multianuale de la nivel general si/sau judetean, precum si surse nerambursabile pentru dezvoltarea de catre actorii publici (CJ-uri si UAT-uri) a infrastructurii rutiere de transport si de baza (alimentare cu apa si canalizare) precum si a celei de educatie si de sanatate; la acestea se adauga bugetul</li> </ul>	<p><b>Amenintari</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- inconsistenta resurselor financiare alocate teritoriului, pe canal public, in contextul investitiilor in infrastructura (transport, apa, canalizare, mediul inconjurator);</li> <li>- degradarea identitatii culturale locale ca urmare a evolutiei demografice negative (imbatranirea populatiei, sporul natural negativ si soldul negativ al migratiei interne si externe);</li> <li>- afectarea mediului inconjurator prin: defrisari necontrolate, epuizarea fondului cinegetic, practicarea unei agriculturi intensive (atat vegetale cat si animale) fara respectarea normelor relevante si a bunelor practici in domeniu, practicarea unui turism nesustenabil etc.</li> <li>- slaba initiativa antreprenoriala, si acolo unde aceasta exista, viziunea egocentrica actorilor economici existenti ce duce la o slaba cooperare in majoritatea domeniilor;</li> <li>- promovarea insuficienta a posibilitatilor si mecanismelor de infiintare, dezvoltare si expansiune a mediului economic.</li> <li>- interesul public scazut in dezvoltarea si personalizarea sistemului de asistenta sociala</li> </ul>

<p>alocat pentru GAL Codru-Moma, pentru dezvoltarea cu prioritate a mediului economic privat si a infrastructurii de asistenta sociala, si implicit cresterea nivelului de trai la nivel local.</p> <p>- existenta unor actori cheie implicati in dezvoltarea economico-sociala a teritoriului ce apartin atat mediului public cat si a celui privat</p>	
--	--

## 2. Populatia: Aspecte privind populatia si resursele umane

<p><b>Puncte tari</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Existenta unei baze de forta de munca relativ stabila pe termen mediu, atat calificata cat si necalificata, diversa din punct de vedere structural (acopera o varietate de activitati economice).</li> <li>- Forta de munca disponibila in special in agricultura, precum si capacitatea ridicata de mobilitate, adaptare si reconversie profesionala a acesteia.</li> <li>- Costul scazut al fortei de munca.</li> <li>- Rata somajului relativ scazuta in comparatie cu alte regiuni de ID egal sau mai mic, care nu beneficiaza de activitati economice incadrate in industria prelucratoare.</li> <li>- Structura etnica diversa si pastrarea unor meserii vechi, traditionale (vararitul si olaritul) precum si a unor obiceiuri si traditii folclorice.</li> </ul>	<p><b>Puncte slabe</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- scaderea populatiei active atat ca urmare a evolutiei demografice negative cat si ca urmare a restructurarilor activitatilor economice</li> <li>- Incheierea/restrangerea activitatii sistemului educational din teritoriu, cu impact asupra gradului instructiei scolare</li> <li>- sistem de asistenta sociala sub-dezvoltat care nu capitalizeaza potentialul reintegrarii persoanelor in societate si, dupa caz, in viata activa</li> <li>- Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și, respectiv, profesionale a majorității locuitorilor teritoriului, populatia instruita fiind in mare majoritate aglutinata in jurul marilor intreprinzatori, respectiv migreaza inspre marile centre urbane sau in strainatate.</li> <li>- rezistenta la adaptare sau adaptarea lenta a populatiei mature inspre varstnice la schimbarile si provocarile actuale, inclusiv la cresterea gradului de mobilitate si de reconversie profesionala.</li> <li>- Capacitatea financiara relativ scazuta a locuitorilor zonei</li> </ul>
<p><b>Oportunitati</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- constituirea sau dezvoltarea formelor asociative indiferent de domeniu in vederea cresterii competitivitatii economice a teritoriului, cresterii calitatii vietii si cresterea ratei de retentie a tinerilor in cadrul teritoriului.</li> <li>- existenta a diferitelor surse de finantare atat pe canal bugetar cat si din alte fonduri nationale si structurale pentru sprijinirea strategiilor sociale la nivel national, regional si local atat direct (ex. programele de asistenta sociala, programe de integrare sociala</li> </ul>	<p><b>Amenintari</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- scaderea populatiei active datorata atat fenomenelor demografice negative (imbatranirea populatiei, soldul negativ al migratiei persoanelor precum si sporul natural negativ) cat si conditiilor economice instabile ce duc la reorganizarea sau la sistarea activitatilor economice indiferent de domeniu.</li> <li>- accentuarea fenomenului de „brain drain” pe masura parasirii teritoriului de catre populatia pregatita profesional.</li> <li>- programele de asistenta sociala la nivel national nu ating specificul teritoriului in aceasta materie, respectiv nu contribuie la reintegrarea persoanelor in societate si dupa</li> </ul>

<p>a anumitor categorii sociale defavorizate etc.) cat si indirect prin finantarea diversificarii activitatilor economice.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bugetul alocat pentru GAL Codru-Moma, pentru dezvoltarea cu prioritate a mediului economic privat, si implicit sustinerea cresterii si diversificarii economiei locale, cu impact inclusiv la nivelul cresterii numarului de locuri de munca si a nivelului de trai.</li> <li>- existenta unor actori cheie implicati in dezvoltarea economico-sociala a teritoriului ce apartin majoritar mediului privat.</li> </ul>	<p>caz, in viata activa; de asemenea se manifesta fenomenul de segregare in principal datorita subfinantarii sistemului, UAT-urile prin compartimentele specifice functionand mai degraba doar ca unitati de plata a prestatilor sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- lipsa de atractivitate a activitatilor in agricultura si silvicultura si implicit lipsa de interes vis-a-vis de aceste ocupatii in special in randul tinerilor</li> <li>- cresterea fiscalitatii si a birocratiei in general ceea ce influenteaza negativ ponderea muncii la negru cu efect negativ asupra economiei locale si a asistentei sociale in perspectiva.</li> </ul>
--	--

### 3. Economia teritoriului: Agricultura si silvicultura, industrie si comert, turism

<p><b>Puncte tari</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Comunitatea economica privata locala este relativ dezvoltata (exista un numar de 116 agenti economici cu activitate si cu sediul social la nivelul teritoriului) si diversificata pe diferite ramuri ale economiei (fabricarea bauturilor, transporturi, comert, turism, constructii, industrie alimentara, prelucrarea lemnului si fabricarea de mobila etc.); unele activitati de prelucrare si de servicii sunt complementare, realizandu-se coordonarea si dezvoltarea pe verticala a acestora (ex. servicii de mentenanta auto -&gt; servicii depozitare si transport -&gt; productia de bauturi).</li> <li>- Agricultura si silvicultura, sectoare cu traditie la nivelul teritoriului, sunt bine reprezentate datorita resurselor naturale existente care inlesnesc atat cultivarea cerealelor si a legumelor cat si cresterea animalelor, precum si activitatile in silvicultura, atat primare cat si secundare; totusi, formalizarea acestor sectoare este reduca in special pe partea de silvicultura;</li> <li>- Sectorul turismului balnear este de asemenea bine reprezentat atat din prisma infrastructurii turistice cat si a resursei de munca implicata;</li> </ul>	<p><b>Puncte slabe</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- declin demografic si fenomenul de „brain drain”</li> <li>- marea majoritate a activitatilor economice prezinta o valoare adaugata foarte reduca</li> <li>- slaba formalizare a sectoarelor agricol si silvic; la nivelul teritoriului exista doar 2 intreprinderi in sectorul agriculturii ce cumuleaza un numar mediu de doar 5 angajati, respectiv, doar 5 intreprinderi in sectorul silviculturii ce cumuleaza doar 20 de angajati</li> <li>- fragmentarea mare a exploatatilor agricole si gradul redus de asociere a fermierilor</li> <li>- lipsa unor pietee organizate de desfacere a produselor agricole si pretul scazut al acestora</li> <li>- infrastructura agricola deficitara (ex. parc de utilaje subdimensionat si invecchit)</li> <li>- slaba reprezentare a agriculturii ecologice</li> <li>- interes scazut in initierea sau dezvoltarea de activitati agricole si silvice</li> <li>- inexistenta unor structuri formale de cazare turistica in anumite parti ale teritoriului precum si valorificarea insuficienta a atractiilor turistice existente</li> <li>- slaba reprezentare a agroturismului</li> </ul>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> <li>- La nivelul teritoriului se pastreaza anumite activitati de mestesug (vararit, olarit)</li> <li>- Cadrul natural si in special pitorescul zonei reprezinta un punct tare pentru promovarea turismului rural.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- activitatile de tip mestesugaresc sunt slab reprezentate si pe cale de disparitie</li> <li>- dezinteres social fata de mediul inconjurator</li> <li>- promovarea insuficienta a teritoriului</li> </ul>
<p><b>Oportunitati</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dezvoltarea tuturor activitatilor economice in baza resurselor existente la nivelul teritoriului (resurse naturale, resurse umane si infrastructura specifica)</li> <li>- adoptarea de noi tehnici si tehnologii in toate domeniile de activitate in vederea cresterii productivitatii si a competitivitatii</li> <li>- constientizarea efectelor cooperarii/formelor asociative, in special in domeniul agriculturii, si cresterea competitivitatii locale prin penetrarea unor noi pietee de desfacere, realizarea economiilor de scara precum si prin cresterea puterii de negociere a actorilor locali</li> <li>- cresterea sectorului IMM in special pe partea de agricultura, industrie si turism concomitent cu crearea de noi locuri de munca</li> <li>- cresterea incasarilor/transferurilor la nivelul bugetelor publice locale pentru crearea premiselor de dezvoltare continua a infrastructurilor publice (ex. apa, canalizare, infrastructura rutiera, sociala, educationala si de sanatate) in vederea cresterii atractivitatii teritoriului si scaderea fenomenului de depopulare;</li> <li>- cresterea penetrarii TIC (Tehnologia Informatiei si Comunicatiilor) la nivel local</li> <li>- existenta surselor de finantare si a planurilor de dezvoltare a infrastructurii publice (de transport, apa, canalizare, educationala etc.)</li> <li>- existenta surselor de finantare nerambursabile, atat nationale cat si europene pentru activitatile economice (agricole si nonagricole)</li> <li>- promovarea unor evenimente culturale si realizarea de activitati de cooperare intre diferite comunitati (inclusiv la nivel UE) in vederea cresterii vizibilitatii si a atractivitatii teritoriului</li> </ul>	<p><b>Amenintari</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Declinul demografic</li> <li>- Oscilatiile economiei si instabilitatea legislativa</li> <li>- Cresterea fiscalitatii si a muncii nonformale</li> <li>- Reactia pasiva a mediului public si privat in ceea ce priveste importanta promovarii teritoriului in vederea atragerii de investitii straine si autohtone si diversificarii in perspectiva a economiei locale prin scaderea expunerii fata de anumite domenii de activitate.</li> <li>- Interesul redus al investitorilor pentru demararea de activitati economice, datorita infrastructurii fizice si sociale neadecvate raportat la potentialul teritoriului.</li> <li>- Concurenta creata de produsele importate (agricole si nonagricole indiferent de stadiul de procesare).</li> <li>- Conditile de finantare si autofinantare restrictive (ex. garantii mari, rata ridicata a dobanzii, prime de asigurare supradimensionate etc.)</li> </ul>

#### CAPITOLUL IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție

Din centralizarea nevoilor și coroborarea acestora cu datele din analiza diagnostic și analiza SWOT sunt derivate obiectivul general, obiectivele specifice și transversale ale SDL GAL Codru-Moma după cum urmează:

**Obiectivul general:** Dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL Codru-Moma

**Obiective specifice:** Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și promovarea formelor asociative, precum și crearea de locuri de muncă / Diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol / Reducerea inechităților sociale la nivelul populației teritoriului prin investiții în infrastructura socială (active corporale sau necorporale), aceasta reprezentând componenta principală sau secundară a proiectului / Dotarea infrastructurii de servicii în sprijinul comunității oferite populației din teritoriul GAL Codru Moma / Reducerea săraciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului)

**Obiective transversale:** contracararea fenomenului de depopulare a teritoriului și ameliorarea factorilor de mediu în special în agricultură și în industrie.

Obiectivele se aliniază domeniilor Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală și sunt realizate prin intermediul a 6 măsuri ce fundamentează logica intervenției:

Obiectivul de dezvoltare rurală 1	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
<i>Favorizarea competitivității agriculturii</i>	P2	2 B	M1/2B	Nr. exploatații agricole/beneficiari sprijiniți 5
	P3	3A	M3/3A	Nr. exploatații agricole 1
Obiectivul de dezvoltare rurală 3	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
<i>Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă</i>	P6	6A	M1/2B	Nr. loc de muncă 5
		6A	M2/6A	Nr. loc munca 2
		6A	M5/6A	Nr. loc munca 7
		6B	M4/6B	Pop. neta 45
	M6/6B		Nr. de UAT sprijinite 5	

## Masura M1 / 2B -

### Sprrijin pentru instalarea tinerilor fermieri și promovarea formelor asociative

Dupa cum a fost determinat in analiza diagnostic si analiza SWOT, sectorul agriculturii, prin importanta acestuia la nivelul teritoriului, trebuie sprijinit in vederea cresterii competitivitatii prin adoptarea de tehnologie noua care sa duca la eficientizarea exploatatii agricole. In plus, este vizată creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/managerei de exploatație și asocierea acestora în scopul îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agro-alimentar.

Masura vizeaza imbunatatirea performantei economice a exploatatii agricole prin creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/managerei de exploatație, modernizarea si creșterea participarii acestora pe piata prin promovarea cooperării între fermieri, precum si reducerea saraciei si creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de munca.

Masura contribuie astfel la domeniul de interventie principal 2B - prioritatea 2 si obiectivul 1 de dezvoltare rurala, precum și la domeniile de intervenție secundare 3A, prioritatea 3, obiectivul 1 de dezvoltare rurală, respectiv 6A, prioritatea 6, obiectivul 3 de dezvoltare rurală.

In plus, masura contribuie la obiectivele transversale mediu si clima si inovare: În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură.

Indicatori specifici: numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijiniți - 5, număr de locuri de muncă nou create - 5.

## Masura M2 / 6A - Crearea și dezvoltarea de activități non-agricole pe teritoriul GAL Codru-Moma

Teritoriul GAL Codru-Moma se remarca printr-o mare pondere a activitatilor in domeniul agriculturii iar mediul de afaceri este reprezentat deficitar atat prin numarul de agenti economici, prin numarul de angajati precum si prin diversitatea domeniilor in care acestia activeaza. In contextul unor nevoi privind ocuparea unei parti din excedentul de forță de muncă existent, diversificarea economiei rurale, creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, combaterea excluderii sociale precum si privind reducerea disparităților dintre rural și urban sunt necesare investitiile realizate de catre microintreprinderi si intreprinderi mici non-agricole.

Masura vizeaza astfel diversificarea profilului economic al teritoriului si scaderea expunerii in fata sectorului agricol precum si reducerea saraciei si creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de munca.

Masura contribuie astfel la domeniul de interventie 6A - prioritatea 6 si obiectivul 3 de dezvoltare rurala. In plus, masura contribuie la obiectivele transversale mediu si clima si inovare: Investitiile vor fi orientate inspre echipamente moderne si „prietenose cu mediul inconjurator”. Se va sprijini utilizarea surselor regenerabile de energie, în special, prin utilizarea biomasei. Activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile. Masura va conduce de asemenea la stimularea inovarii prin deschiderea de noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel competitivitatea sectorului IMM la nivelul teritoriului inclusiv prin scaderea fenomenului de „brain drain” si creșterea retentiei populatiei la nivelul teritoriului.

Indicatori: număr de locuri de muncă nou create - 2.



### Măsura M3 / 3A – Sprijin pentru participarea pentru prima dată la schemele de calitate

La nivelul teritoriului micii producători agricoli își găsesc cu greu piața de desfacere iar capacitățile de procesare sunt extrem de limitate. În plus, sectoarele alimentației și turismului nu asimilează suficient produsele locale. Prin cooperare, micii producători pot identifica noi modalități de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii cu valoare adăugată și de atragere a unor noi categorii de consumatori prin introducerea pe piață a unor produse tradiționale sau produse alimentare obținute conform rețetelor consacrate românești

Măsura vizează astfel creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adăugată prin aderarea la scheme de calitate stabilite pe baza legislației naționale sau europene.

Măsura contribuie astfel la domeniul de intervenție 3A – prioritatea 3 și obiectivul 1 de dezvoltare rurală. În plus, măsura contribuie la obiectivele transversale mediu și climă și inovare: Prin aderarea la scheme de calitate fermierii locali pot patrunde mai ușor pe piață prin producerea unui produs de calitate care va genera comercializarea unui volum mai mare și mai constant de produse.

Indicatori: Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, - 1;

### Măsura M4 / 6B - Ameliorarea provocărilor sociale

Ca orice spațiu rural din România, la nivelul teritoriului GAL Codru-Moma se regăsesc persoane ce se confruntă cu riscul de excludere socială. Fie că vorbim de mamele cu copii, categorie care se confruntă cu accesul anevoios la piața muncii, fie de persoane ce aparțin de o anumită etnie, de dizabilități, sărăcie și lipsa adăpostului, și în general orice alte persoane aflate în situații de nevoie, infrastructura de sprijin lipsește intensificând astfel riscul de excludere. Sunt imperative intervențiile în scopul dezvoltării infrastructurii de asistență a persoanelor aflate în risc de excludere socială.

Măsura vizează astfel reducerea inechităților sociale precum și reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului

Măsura contribuie astfel la domeniul de intervenție 6B - prioritatea 3 și obiectivul 3 de dezvoltare rurală. În plus, măsura contribuie la obiectivele transversale mediu și climă și inovare: Se vor încuraja proiecte care să aibă un impact cât mai scăzut asupra mediului înconjurător (ex. dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă). Caracterul inovativ al măsurii derivă din accesibilizarea serviciilor de asistență socială în teritoriu către un spectru cât mai larg al populației, inclusiv introducerea și dezvoltarea serviciilor de asistență la domiciliu pentru evitarea segregării.

Indicatori: Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite-45

### Măsura 5/6A - Sprijin pentru înființarea de activități non-agricole în teritoriul GAL Codru Moma

În cadrul acestei măsuri se va acorda sprijin pentru facilitarea diversificării prin înființarea și dezvoltarea de microintreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol din zonele rurale, în vederea dezvoltării unei economii rurale, crearea de locuri de muncă și reducerea sărăciei în spațiul rural.

Sprijinul va viza crearea de noi activitati non-agricole, in special pentru fermierii de mici dimensiuni si va fi acordat sub forma de suma forfetara pentru finantarea de noi activitati non-agricole in teritoriul GAL pe baza unui plan de afaceri.

Aceasta masura vizeaza:

- diversificarea economiei rurale prin cresterea numarului de microintreprinderi si intreprinderi mici in sectorul non-agricol, dezvoltarea serviciilor si crearea de locuri de munca in spatiul rural;
- incurajarea mentinerii si dezvoltarii activitatilor mestesugaresti traditionale.

Masura contribuie astfel la domeniul de interventie 6A - prioritatea 6 si obiectivul 3 de dezvoltare rurala.

Indicatori: număr de locuri de muncă nou create - 7

Ierarhizarea masurilor este relevata prin alocarea financiara din planul de finantare. In plus, fata de aceasta alocare, masura M4/6B va fi lansata cu prioritate.

Caracterul integrat si inovator al strategiei este relevat prin masurile propuse care raspund perfect, atat nevoilor identificate la nivelul teritoriului ca tot unitar, cat si obiectivelor si prioritatilor Uniunii Europene in materie de dezvoltare rurala. Masura M2/6A si masura M5/6A contribuie la realizarea prioritatii P6 „Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale” demonstrand astfel sinergia directa dintre aceste doua masuri. In mod indirect, masura M1/2B contribuie de asemenea la realizarea prioritatii P6 prin crearea de noi locuri de munca si implicit reducerea saraciei si dezvoltarea economica a teritoriului GAL Codru-Moma. Totodata, SDL prevede cel puțin două măsuri complementare cu cel puțin o alta măsură. Un exemplu este cel al fermierilor ca beneficiari directi ai masurii M1 / 2B, acestia fiind beneficiari directi si in cadrul masurilor M2/6A si M5/6A~~M3/3A~~. Alt exemplu este cel al intreprinderilor micro si mici non-agricole beneficiare directe ale masurii M2 / 6A si M5/6A, acestea fiind beneficiare indirecte ~~atat~~ in cadrul masurii M1/2B ~~cat si in cadrul M3/3A~~.

Prin masurile prezentate, strategia reprezinta un instrument integrat si inovator de politica socio-economica care asigura indeplinirea a mai multor nevoi identificate la nivelul teritoriului si contribuie totodata la indeplinirea obiectivelor si prioritatilor Uniunii Europene in materie de dezvoltare rurala. **La acestea se adauga intentia de intenția de a desfășura activități de cooperare prin parteneriat/e si activitati de cooperare locala, regionala și internaționala în domeniul dezvoltarii rurale pentru indeplinirea obiectivelor SDL.**

### **Masura 6/6B - Sprijin pentru dezvoltarea echilibrată a comunității GAL Codru Moma**

În cadrul acestei măsuri se va acorda sprijin pentru dezvoltarea echilibrată a comunității GAL Codru Moma, cu accent pus pe dotarea infrastructurii de servicii oferite populației, în scopul dezvoltării unui teritoriu rezilient.

Măsura urmărește îmbunătățirea serviciilor locale subordonate UAT-urilor, a serviciilor educaționale, culturale, de recreere, turism și sport.

Măsura contribuie la creșterea calității vieții și poate conduce la o incluziune socială rezilientă, prevenirea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.

Măsura contribuie astfel la prioritatea P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, domeniul de interventie 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. (1) lit. d), e), f), g) din Reg.(UE) nr.1305/2013 din

Se vor încuraja proiecte care să fie implementate într-un timp cât mai scurt cu accent pe dotarea infrastructurii.

Indicatori: Nr. de UAT-uri sprijinite: 5.

## **CAPITOLUL V: Prezentarea masurilor**

### **Fișa Măsurii**

<b>Denumirea măsurii:</b>	Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri și promovarea formelor asociative
<b>Codul măsurii:</b>	<b>M1 / 2B</b>
<b>Tipul măsurii:</b>	<input type="checkbox"/> INVESTIȚII <input type="checkbox"/> SERVICII <input checked="" type="checkbox"/> <b>SPRIJIN FORFETAR</b>

#### **1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

La nivelul teritoriului, sectorul agricol beneficiază de o infrastructură tehnologică insuficientă și depreciată atât fizic cât și moral, fiind afectată în mod direct performanța exploatațiilor. În plus, produsele agricole prezintă o valoare adăugată redusă, facilitățile de procesare fiind insuficiente. Chiar dacă teritoriul beneficiază de fond funciar pretabil agriculturii, conform datelor oficiale, doar 32,5% din fondul funciar agricol este exploatat în mod organizat. Totodată, informațiile disponibile indică o proporție majoritară a gospodăriilor ce dețin între 1 și 3 hectare de teren agricol, fragmentarea fondului funciar agricol fiind astfel ridicată. Și pe partea de zootehnie teritoriul prezintă potențial fiind înregistrate peste 34 de mii de capete de animale (bovine, ovine, caprine și porcine). Majoritatea exploatațiilor agricole mici sunt reprezentate de ferme familiale de tip mixt (vegetal și animal), iar activitatea productivă se îmbină cu viața familială.

Contextul natural există atât în ceea ce privește fondul funciar cât și a factorilor de climă, sol și hidrografie, astfel încât, în cadrul acestei măsuri se va sprijini instalarea pentru prima dată a tinerilor fermieri, ca șefi/manageri ai unei exploatații agricole.

Instalarea ca tânăr fermier este un proces care implică realizarea unor etape, așa cum este descris mai jos. Acest proces trebuie să fi început și să fie încă în curs de desfășurare în momentul în care tânărul fermier depune cererea de finanțare pentru accesarea sprijinului acordat prin intermediul acestei sub-măsuri.

- Înregistrarea tânărului fermier ca micro-întreprindere/întreprindere mică cu maximum 24 de luni înaintea depunerii cererii de finanțare (între timp, fermierul pregătește planul de afaceri, organizează activitățile administrative, achiziționarea bunurilor pentru noua întreprindere, etc.); Acest pas trebuie să fie încheiat înaintea depunerii cererii de finanțare pentru această măsură;

- Depunerea formularului de cerere de finanțare împreună cu planul de afaceri (documentele justificative legate de baza materială cu activele deținute la momentul depunerii cererii de finanțare);
- Instalarea tânărului fermier este considerată finalizată la momentul implementării corecte a planului de afaceri.

Totodată, sprijinul acordat prin intermediul măsurii va contribui la îmbunătățirea managementului, la creșterea competitivității sectorului agricol și va susține procesul de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranța la locul de muncă. În scopul combaterii fenomenului de fragmentare, accentul va fi pus pe stimularea asocierii privind promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare, și, prin urmare, intervenția prin această măsură va conduce la creșterea numărului de tineri fermieri competitivi care să își sporească gradul de orientare spre parteneriate și investiții colective viitoare în interesul membrilor.

**Obiectiv(e) de dezvoltare rurală:** (a) Favorizarea competitivității agriculturii

**Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:**, facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și promovarea formelor asociative, precum și crearea de locuri de muncă.

**Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:** **P2** Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

**Măsura corespunde obiectivelor art.19, alin. (1), lit. a) pct. (i) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.**

**Măsura contribuie la Domeniul de intervenție:** **2B** Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor.

**Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:** **Mediu și climă, inovare**

*Mediu și climă:* În cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură.

**Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:** Măsura M1/2B este complementară cu măsurile M2/6A și ~~M5/6A~~M3/3A.

**Sinergia cu alte măsuri din SDL:** nu este cazul.

## **2. Valoarea adăugată a măsurii**

Măsura este relevantă deoarece acoperă o serie de nevoi, cum ar fi:

- îmbunătățirea managementului, creșterea competitivității sectorului agricol, susținerea procesului de modernizare, precum și conformitatea cu cerințele de protecție a mediului, igienă și bunăstarea animalelor și siguranță la locul de muncă;
- stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL prin creșterea numărului de tineri fermieri care încep pentru prima dată o activitate agricolă ca șefi/manageri de exploatație, care sunt încurajați să promoveze lanțurile scurte de aprovizionare, și, prin urmare, să devină competitivi și să își sporească gradul de orientare spre parteneriate;
- încurajarea familiilor tinere din mediul rural de a se stabili în mediul rural ceea ce va crea un efect pozitiv asupra economiei naționale în general;
- constituirea și promovarea formelor asociative pentru creșterea competitivității exploatațiilor;

- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă;
- ameliorarea condițiilor de mediu.

### **3. Trimiteri la alte acte legislative**

**Legislație UE:** R(UE) Nr.1303/2013; R(UE) Nr.1307/2013; Recomandarea 2003/361/CE; R(UE) nr.1242/2008; Actul Delegat (UE) nr. 480/2014 de completare a R (UE) nr. 1303/2013; R (UE) nr. 215/2014 al Comisiei de completare a R (UE) nr. 1303/2013.

**Legislație Națională:** Legea nr.346/2004; OUG nr. 44/2008; Ordonanța Guvernului nr. 8/2013; Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 375/2002; Ordonanța Guvernului nr.76/2004, cu modificările și completările ulterioare; Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

### **4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):**

#### **Beneficiari direcți:**

- tânărul fermier așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013\*, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- persoană juridică cu mai mulți acționari unde un tânăr fermier, așa cum este definit în art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație și deține cel puțin 50%+1 din acțiuni.

*\*Art. 2 (1) n -„tânăr fermier” înseamnă o persoană cu vârsta de până la 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al respectivei exploatații;*

#### **Beneficiari indirecți :**

- Producatori agricoli individuali (care nu sunt constituiti sub o formă juridică) din teritoriu.
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.
- IMM-uri din alte sectoare economice non-agricole implicate indirect în activitatea beneficiarilor direcți (ex. sectorul serviciilor profesionale, transport și depozitare după caz, întreținerea și repararea echipamentelor/utilajelor și instalațiilor precum și a autovehiculelor, industria prelucrătoare, construcțiile s.a.).
- Mediul public (UAT-uri și sistemele publice de învățământ, sănătate și asistență socială) prin contribuțiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.
- Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

### **5. Tip de sprijin**

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

- Sprijin la instalare: sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri pentru a facilita tânărului fermier începerea activităților agricole.

### **6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile**

Sprijinul se acordă în vederea facilitării stabilirii tânărului fermier în baza Planului de Afaceri (PA). Toate cheltuielile propuse în PA, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a PA aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora, în concordanță cu regulile generale din

Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Prin această măsură se vor finanța exclusiv proiectele realizate în teritoriul GAL Codru Moma.

### **Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:**

- în vederea modernizării/ dezvoltării exploatației nu sunt permise acțiuni care să prevadă cheltuieli cu echipamente sau utilaje second - hand;
- acțiunile eligibile prin Programul Național de Sprijin al României în sectorul Vitivinicol (PNS) în vigoare ([www.madr.ro](http://www.madr.ro)) nu sunt eligibile prin PNDR și nu pot fi cuprinse în obiectivele din planul de afaceri.

### **7. Condiții de eligibilitate**

EG1 Solicitantul aparține categoriei de solicitanți eligibili:

**Solicitanți eligibili** pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat prin această măsură sunt:

- **Tânărul fermier** în conformitate cu definiția prevăzută la art. 2 din R(UE) nr.1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole;
- **Persoana juridică cu mai mulți acționari** unde un tânăr fermier în sensul art. 2 din R(UE) 1305/2013 se instalează și exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, la beneficii și la riscurile financiare legate de exploatație.
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici, iar înregistrarea pentru prima dată a microîntreprinderii/întreprinderii mici, sau pentru prima dată a unui cod CAEN agricol în cadrul întreprinderii deja existente prin care solicită sprijin, trebuie să aibă loc cu maximum 24 de luni înaintea depunerii Cererii de finanțare;
- Solicitantul prezintă un plan de afaceri prin care să se demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole, astfel încât să reiasă modul în care se va dezvolta/moderniza exploatația agricolă, creșterea productivității și toate aspectele legate de realizarea obiectivelor obligatorii și cele suplimentare propuse prin proiect, cu menținerea criteriilor de selecție și eligibilitate, îndeplinite la finanțare, pe toată perioada de implementare și monitorizare a proiectului;
- Solicitantul deține competențe și aptitudini profesionale, îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții:
  - a) studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară;
  - b) cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire sau
  - c) angajamentul de a dobândi competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 24 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului, dar nu mai târziu de data solicitării celei de-a doua tranșe de plată;
- Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult 6 luni de la data deciziei de acordare a sprijinului;
- Solicitantul se angajează să devină fermier activ în termen de maximum 18 luni de la data instalării;
- În cazul investițiilor în exploatații viticole pentru soiurile de struguri de vin, vor fi luate în considerare și investițiile în alte exploatații decât cele din arealele viticole nominalizate prin OMADR nr. 397/2003;
- În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, Planul de afaceri poate să prevadă un sistem de gestionare a gunoiului de grajd, altul decât platformele de gestionare, cu respectarea normelor de mediu.

EG2 Dimensiunea exploatației agricole se încadrează în dimensiunile admise: solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 8.000 - 50.000 SO

(valoare producție standard) și nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 8.000 SO;

EG3 Planul de afaceri prevăzut conține cel puțin:

(i) situația inițială a exploatației agricole;

(ii) etapele și obiectivele pentru dezvoltarea activităților exploatației agricole;

(iii) detalii privind acțiunile, inclusiv cele legate de sustenabilitatea mediului și de utilizarea eficientă a resurselor, necesare pentru dezvoltarea activităților exploatației agricole, cum ar fi investițiile, formarea sau consilierea.

EG 4 Solicitantul prin planul de afaceri demonstrează îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole;

EG5 Proiectul prevede acordarea sprijinului în cel puțin două rate pe o perioadă de maximum trei ani, dar nu mai târziu de 31.12.2023;

EG6 Exploatația agricolă și locația de implementare a proiectului trebuie să fie situată în spațiul rural, în teritoriul GAL Codru Moma;

EG7 Solicitantul își propune prin Planul de afaceri 2 obiective obligatorii de îndeplinit:

OB1 - Crearea unui loc de muncă cu normă întreagă;

OB2 - Încheierea unui Acord de cooperare, în vederea înființării unei forme asociative formate din fermieri (persoane fizice și / sau entități cu formă de organizare juridică), în termen de maxim 6 luni de la data deciziei de acordare a sprijinului și finalizarea constituirii juridice a formei asociative până la data solicitării celei de-a doua tranșe de plată, cu scopul promovării lanțurilor scurte de aprovizionare.

## **8. Criterii de selecție**

1. Principiul comasării exploatațiilor având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral;

2. Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol;

3. Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători;

4. Principiul dimensiunii exploatației (SO);

5. Principiul creării de locuri noi de muncă în condiții de nediscriminare (din categoria persoanelor defavorizate sau a minorităților existente la nivelul teritoriului).

Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.

## **9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului**

*Justificare:* sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în planul de afaceri.

**Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maxim trei ani și este de: 45,859.0033 de euro pentru exploatațiile între 8.000 S.O. și 50.000 SO.**

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de sumă forfetară în două tranșe, astfel:

▫ **75%** din cuantumul sprijinului la semnarea Contractului de finanțare;

▫ **25%** din cuantumul sprijinului se va acorda în funcție de implementarea corectă a Planului de afaceri, fără a depăși trei ani (dar nu mai târziu de 31.12.2023), de la semnarea contractului/deciziei de finanțare.

**Acordarea sprijinului va fi proporțională cu gradul de îndeplinire a Planului de afaceri.**

## **10. Indicatori de monitorizare**

-numărul de exploatații agricole/ beneficiari sprijiniți: 5.

-număr de locuri de muncă nou create: 5.

## Fișa Măsurii

<b>Denumirea măsurii:</b>	Crearea și dezvoltarea de activități non-agricole pe teritoriul GAL Codru-Moma
<b>Codul măsurii:</b>	<b>M2 / 6A</b>
<b>Tipul măsurii:</b>	<b>X INVESTIȚII</b> <input type="checkbox"/> SPRIJIN FORFETAR

### **1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

În cadrul acestei măsuri este vizată acordarea sprijinului pentru investițiile realizate de către microîntreprinderile și întreprinderile mici din mediul rural care creează sau dezvoltă activități non-agricole la nivelul teritoriului acoperit de GAL Codru-Moma.

Teritoriul GAL Codru-Moma prezintă elemente specifice teritoriului rural la nivel național, respectiv, se remarcă printr-o mare pondere a activităților în domeniul agriculturii iar mediul de afaceri este reprezentat deficitar atât prin numărul de agenți economici, prin numărul de angajați precum și prin diversitatea domeniilor în care aceștia activează. Statistica arată diferențe majore între mediul urban și cel rural. Dacă la nivel național media întreprinderilor la 1000 loc. este de 22,7, la nivelul teritoriului această medie este de doar 5,8 întreprinderi/1000 locuitori. Acest indicator arată printre altele gradul de dezvoltare al economiei locale; un sector IMM puternic permite crearea și menținerea locurilor de muncă, creșterea veniturilor populației și implicit a veniturilor colectate/rambursate la bugetele locale, precum și determinarea unor potențiale direcții de specializare inteligentă funcție de concentrările ce se creează.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up) fie pentru cei care modernizează și/sau dezvoltă întreprinderile existente. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale, la reducerea disparităților dintre rural și urban.

**Obiectiv(e) de dezvoltare rurală:** (c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

**Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:** diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol, reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului).

**Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:** P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

**Măsura corespunde obiectivelor art. 19 alin. (1) lit. b) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.**

**Măsura contribuie la Domeniul de intervenție:** 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.



## **Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și clima, inovare**

*Mediu și clima:* Crearea și dezvoltarea activităților non-agricole, în special în cadrul sectoarelor cu potențial ridicat de dezvoltare se poate realiza în mod competitiv doar cu adoptarea de tehnologii noi cu consumuri reduse de energie, pierderi și rebuturi minime precum și cu un randament și o viabilitate ridicate. Astfel, investițiile vor fi orientate înspre echipamente moderne și „prietenoase cu mediul înconjurător”. De asemenea, prin sprijinirea producției și utilizării surselor regenerabile de energie, în special, prin utilizarea biomasei, proiectele selectate în cadrul măsurii vor contribui la reducerea efectelor schimbărilor climatice. Totodată, activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile și, mai mult decât atât, promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii mediului rural.

*Inovare:* Diversificarea activităților economice în teritoriul GAL Codru-Moma va conduce la stimularea inovării prin deschiderea de noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel competitivitatea sectorului IMM la nivelul teritoriului. Un sector competitiv va permite crearea de locuri de muncă mai stabile și mai bine remunerate și implicit va permite reducerea semnificativă a decalajelor între mediul urban și cel rural. Combaterea sărăciei și sporirea nivelului de trai va duce la creșterea atractivității satelor GAL și implicit la scăderea fenomenului de „brain drain” și creșterea retenției populației la nivelul teritoriului.

**Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:** Măsura M2/6A este complementară cu măsurile M1/2A, ~~M5/6AM3/3A~~ și M4/6B.

**Sinerгия cu alte măsuri din SDL:** Măsura M2/6A se poate aplica sinergic cu Măsura M4/6B.

### **2. Valoarea adăugată a măsurii**

Măsura este relevantă deoarece răspunde perfect nevoilor identificate la nivelul teritoriului, nevoi ce tin de dezvoltarea sectorului non-agricol, scăderea dependenței față de agricultură, întreținerea și îmbunătățirea condițiilor de mediu, ocuparea forței de muncă suplimentare din agricultură inclusiv reconversia forței de muncă disponibilă, formalizarea suplimentară a activităților economice, creșterea nivelului de trai inclusiv prin sporirea funcției de redistribuție a veniturilor publice locale.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol;
- stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor (inclusiv a serviciilor sociale) pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL;
- stimularea economiei locale atât pe verticală cât și pe orizontală prin utilizarea se materii prime și resurse de pe plan local;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

### **3. Trimiteri la alte acte legislative**

**Legislație UE:** Recomandarea 2003/361/CE; R(UE) nr.1407/2013; Comunicarea Comisiei nr.2008/C155/02; Comunicarea Comisiei nr.2008/C14/02;

**Legislație Națională:** OUG nr. 44/2008; OUG nr. 142/2008;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

#### **4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):**

##### **Beneficiari direcți (societate civila si entitati private):**

-micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din spațiul rural;

-fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate

##### **Beneficiari indirecți:**

-Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă;

-IMM-uri din alte sectoare economice non-agricole implicate indirect in activitatea beneficiarilor directi dupa caz (ex. sectorul serviciilor profesionale, transport si depozitare, intretinerea si repararea echipamentelor/utilajelor si instalatiilor precum si a autovehiculelor, industria prelucratoare, constructiile s.a.).

-Mediul public (UAT-uri si sistemele publice de invatamant, sanatate si asistenta sociala) prin contributiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.

-Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

#### **5. Tip de sprijin**

In conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

-Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;

-Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

#### **6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile**

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

##### **Operatiuni eligibile si cheltuieli eligibile specifice:**

- Investiții pentru producerea și comercializarea produselor non-agricole, cum ar fi:
  - o fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton;
  - o fabricarea produselor chimice, farmaceutice;
  - o activități de tăierea și rindeluirea lemnului;
  - o activități de prelucrare a produselor lemnoase;
  - o industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente;
  - o fabricare produse electrice, electronice,
  - o producerea de produse electrice, electronice, și metalice, mașini, utilaje și echipamente, producția de carton etc;
- Investiții pentru activități meșteșugărești, cum ar fi activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (olărit, vararit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.)
- Investiții legate de furnizarea de servicii, pentru populația din spațiul rural, cum ar fi:
  - o Servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare;

- Servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice;
- Servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit;
- Activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice;
- Servicii tehnice, administrative, etc;
- Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică de tip agro-turistic, proiecte de activități de agrement;
- Investiții pentru producția de combustibil din biomasă (ex.: fabricare de peleți și brichete) în vederea comercializării.
- Investiții pentru înființarea/modernizarea/dotarea unităților care prestează activități de agrement/recreative (trasee turistice; parcuri tematice de tip paint-ball, aventuri, amenajări areale de echitație, etc; centre închiriere echipamente sportive (biciclete, ATV-uri, undițe, schi-uri, etc; )

In contextul operațiunilor eligibile prezentate mai sus, următoarele cheltuieli specifice sunt eligibile în cadrul măsurii:

- Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor;
- Achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing de utilaje, instalații și echipamente noi;
- Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

**ATENȚIE** - pentru activitățile de agrement și recreative sunt eligibile doar construcții de tipul - birou/spațiu de depozitare echipamente, vestiare și montarea de echipamente specifice amenajării necesare desfășurării activității (de ex. obstacole pentru echitație, sisteme de scripeți parc de aventuri, etc.)

**Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:**

- Prestarea de servicii agricole;
- Procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat;
- Producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică
- Cheltuieli specifice de înființare și funcționare a întreprinderilor (obținerea avizelor de funcționare, taxe de autorizare, salarii angajați, costuri administrative, etc.)

**7. Condiții de eligibilitate**

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite
- Prin investiție să se creeze minim un nou loc de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- Sediul social sau punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL și activitatea va fi desfășurată de asemenea în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului;

**8. Criterii de selecție**

- Diversificarea activității agricole a fermelor existente către activități neagricole

- Crearea de noi locuri de munca in conditii de nediscriminare (in special in ceea ce priveste minoritatile existente la nivelul teritoriului) - proiectele care creaza cele mai multe locuri de munca vor fi selectate cu prioritate.
- Vor fi selectate cu prioritate acele proiecte pentru care la desfasurarea activitatii finantate se vor utiliza materii prime și resurse din teritoriul GAL, respectiv, serviciile vor fi prestate locuitorilor din teritoriul GAL
- Proiecte care utilizează energia produsă din surse regenerabile
- Activitățile agroturistice (pensiuni agroturistice si/sau servicii de agrement) vor fi desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.

Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

#### 9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

*Justificare:* Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt agenți economici non-agricoli (micro-intreprinderi si intreprinderi mici) existenți sau nou înființați la nivelul teritoriului GAL, precum si fermierii sau membrii unor gospodării agricole care vor sa își diversifice activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole. Generatoare de venit, aceste investitii se doresc a fi sprijinite pentru ameliorarea profilul economic teritorial, prin cresterea numarului de locuri de munca in activitati non-agricole, cresterea si stabilizarea veniturilor populatiei precum si cresterea contributiilor publice ce se fac venit la nivelul UAT-urilor de rezidenta fiscala a activitatilor sprijinite.

Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5000 Euro și 50.000 Euro.

- **Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%**

#### 10. Indicatori de monitorizare

-număr de locuri de muncă nou create: 2.

#### Fișa Măsurii

**Denumirea măsurii:** Sprijin pentru participarea pentru prima dată la schemele de calitate

**Codul măsurii:** **M3 / 3A**

INVESTIȚII

**Tipul măsurii:** **X-SERVICII**

SPRIJIN FORFETAR

~~1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL~~

~~La nivelul teritoriului GAL Codru-Moma, sectorul agricol si agroalimentar nu prezinta conditinalitatile necesare unei functionari eficiente. Micii producatori agricoli isi gasesc cu~~

greu piata de desfacere pentru produsele primare, respectiv, capacitatile de procesare sunt extrem de limitate, astfel incat produsele agricole/agroalimentare cu valoare adaugata nu sunt realizate in mod constant si organizat reflectand astfel puterea economica redusa in acest domeniu in teritoriu. In plus, chiar daca subdezvoltate, sectoarele alimentatiei si turismului nu asimileaza suficient produsele locale.

Prin cooperare, micii producători pot identifica noi modalități de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii și de atragere a unor noi categorii de consumatori. De asemenea, pot fi dezvoltate legăturile dintre sectorul agro-alimentar și turistic, prin aprovizionarea cu produse alimentare locale.

Comercializarea produselor alimentare obținute la nivel local, prin lanțuri scurte și prin piețe locale poate să devină o componentă importantă a sectorului agroalimentar din teritoriu.

Competitivitatea fermierilor va fi îmbunătățită printr-o mai bună integrare a acestora în cadrul lanțului agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate. Folosirea schemelor de calitate asigură valoare adăugată produselor agroalimentare, creștere economică și crearea de locuri de muncă. Comercializarea unui produs certificat pe piață garantează atât calitatea cât și autenticitatea sa. Astfel, pentru realizarea unor produse de înaltă calitate, fermierii acordă o atenție sporită materiei prime utilizate și originii acesteia, tehnicile de producție și prelucrare sunt îmbunătățite și respectă standardele de calitate. Scopul acestei submăsuri este de a sprijini fermierii și grupurile de fermieri care aplică pentru prima dată la schemele de calitate, în scopul creșterii numărului de aplicanți care produc și comercializează produse agricole și alimentare în baza schemelor de calitate.

Astfel, sprijinirea fermierilor conduce la creșterea competitivității, a valorii adăugate a produselor și la consolidarea rolului fermierilor în lanțul de aprovizionare, influențând pozitiv viabilitatea generală a exploatațiilor agricole.

**Obiectiv(e) de dezvoltare rurală:** (a) Favorizarea competitivității agriculturii

**Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:** creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea schemelor de calitate pentru produse agricole și alimentare.

**Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:** P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

**Măsura corespunde obiectivelor art. 16 alin. (1) lit. b) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.**

**Măsura contribuie la Domeniul de intervenție:** 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

**Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:** Mediu și clima, inovare

**Mediu și clima:** Cooperarea în rândul fermierilor conduce la o mai mare eficiența a exploatațiilor agricole și un consum mai redus de energie raportat la cantitatea și calitatea produsă. Funcție de suprafața/cantitatea produsă, utilizarea și întreținerea unei infrastructuri tehnologice este mai eficientă în parteneriat decât unitar. De asemenea, cooperarea pe verticală în special în sensul creării unui lanț scurt de aprovizionare cu

produse alimentare la nivel local poate avea efecte pozitive asupra mediului înconjurător prin reducerea consumului de energie și alți combustibili.

*Inovare:* Această măsură încurajează obținerea de produse agricole și alimentare de înaltă calitate, prin identificarea soluțiilor inovative, cum ar fi folosirea practicilor prietenoase mediului, optimizarea utilizării resurselor și factorilor de producție.

**Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:** Măsura M3/3A este complementară cu măsura M1/2B.

**Sinergia cu alte măsuri din SDL:** nu este cazul.

## **2. Valoarea adăugată a măsurii**

Scopul măsurii este de a încuraja fermierii sau grupurile de fermieri să producă produse conform schemelor de calitate, precum și o mai bună promovare a acestora în rândul consumatorilor. Schemele de calitate pentru produse agricole și alimentare pot contribui la dezvoltarea zonelor rurale, pot oferi producătorilor instrumentele adecvate pentru a realiza o mai bună identificare și promovare a acestor produse, precum și protejarea acestor producători împotriva practicilor neloiale.

Măsura este relevantă deoarece răspunde direct nevoilor identificate la nivelul teritoriului, nevoi ce tin de ameliorarea contextului economic în special cu privire la activitățile ce tin de sectoarele agricol și agroalimentar. Reducerea fragmentării exploatațiilor agricole precum și crearea de lanțuri scurte de comercializare a produselor agricole și agroalimentare permit atât formalizarea superioară cât și creșterea eficienței economice în aceste sectoare, creșterea veniturilor la nivelul teritoriului, atât la nivelul mediului privat cât și la nivel public.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea formelor asociative și a unor noi modele de desfacere a produselor agricole cu valoare adăugată;
- stimularea unei agriculturi eficiente ca principală activitate economică din teritoriul GAL;
- încurajarea contextului economic local pe partea de producție agricolă primară, procesare și comercializare;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

## **3. Trimiteri la alte acte legislative**

**Legislație UE:** R(UE) Nr.1305/2013; R(UE) nr.882/2004; R(UE) nr. 1151/2012, R(CE) nr. 834/2007, R(UE) nr. 1308/2013, R (CE) nr. 555 / 2008, R(CE) nr. 889/2008, R(UE) NR. 664/2014, R(UE) NR. 665/2014, R(UE) NR. 668/2014, R(CE) NR. 110/2008, R(UE) NR. 716/2013;

**Legislație Națională:** Ordinul comun nr.724/1082/360/2013 al MADR, Ministerului Sănătății și al ANPC, Ordinul comun nr. 394/290/89/2014, Ordinul MADR nr. 181/2012, Ordinul MADR nr. 1253/2013, Ordinul comun nr. 417/2002, OUG nr. 34 din 17 aprilie 2000;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

## **4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):**

**Beneficiari direcți**

Fermieri/grupuri de fermieri legal constituite care își desfășoară activitatea agricolă pe teritoriul României și participă pentru prima dată la o schemă de calitate a UE sau într-o schemă de calitate națională.

Condițiile legate de forma de organizare a parteneriatului vor fi detaliate în cadrul Ghidului Solicitantului.

#### **Beneficiari indirecti:**

- Producatori agricoli individuali (care nu sunt constituiti sub o forma juridica) din teritoriu.
- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă.
- IMM-uri din alte sectoare economice non-agricole implicate indirect in activitatea beneficiarilor directi.
- Mediul public (UAT-uri si sistemele publice de invatamant, sanatate si asistenta sociala) prin contributiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.
- Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

#### **5. Tip de sprijin**

In conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

— Sprijinul public reprezintă ajutor financiar nerambursabil și se acordă sub forma unui stimulent anual, pe o perioadă de maxim 5 ani consecutivi de la aderarea la o schemă de calitate. Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;

#### **6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile**

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Prin această măsură costurile eligibile sunt costurile fixe suportate de fermieri/grupurile de fermieri ca urmare a participării acestora într-o schemă de calitate. Sprijinul se va acorda pentru:

- costurile de aderare la schema de calitate sprijinită;
- contribuția anuală de participare la schema de calitate sprijinită;
- costurile aferente controalelor necesare pentru verificarea respectării specificațiilor schemei.

#### **Operațiuni eligibile și cheltuieli eligibile specifice:**

1. scheme de calitate și mențiuni de calitate facultative, stabilite pe baza legislației europene:

- Denumire de Origine Protejată (DOP);
- Indicație Geografică Protejată (IGP);
- Specialitate Tradițională Garantată (STG);
- Denumire de origine controlata (DOC), pentru vinuri de calitate;
- Indicație Geografica (IG), pentru vinuri de calitate;
- Mențiunea de calitate facultativă "produs montan";
- Produse ecologice;
- Băuturi spirtoase cu Indicație Geografică.

2. scheme de calitate stabilite pe baza legislației naționale:

- Produse tradiționale;
- Produse alimentare obținute conform rețetelor consacrate românești.

#### **Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:**

— Producția și comercializarea produselor vinicole sprijinite prin Programul național de sprijin al României în sectorul vitivinicol 2014-2018, cu modificările și completările ulterioare;

- ~~– Implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară și a marketingului produselor agricole și alimentare, sprijinite prin Submasura 4.2 „Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole”;~~
- ~~– Implementarea schemei „Produse ecologice”, inclusiv perioada de conversie, dacă se solicită aceleași costuri prevăzute la articolul 29: “Agricultura ecologică” din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013/UE.~~

#### ~~— 7. Condiții de eligibilitate~~

- ~~– Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili;~~
- ~~– Solicitantul trebuie să îndeplinească condiția de fermier activ, conform articolului 9 din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013;~~
- ~~– Fermierul sau grupul de fermieri aplică pentru prima dată pe o schemă certificată;~~
- ~~– Schema pe care aplică fermierul sau grupul de fermieri este certificată în conformitate cu legislația specifică UE în vigoare;~~
- ~~– Solicitantul se angajează să respecte toate cerințele ce decurg din legislația în vigoare referitoare la schema pentru care aplică;~~
- ~~– Solicitantul se angajează ca, la comercializare, etichetele sau ambalajele produselor obținute conform schemelor de calitate să fie inscripționate cu logo-ul aferent schemei.~~

#### ~~— 8. Criterii de selecție~~

- ~~— Principiul tipului de schemă de calitate, în sensul prioritizării schemelor de calitate europene;~~
- ~~— Principiul asocierii fermierilor și grupurilor de fermieri în cadrul grupurilor de producători;~~
- ~~— Principiul categoriei de produs obținut prin schemele de calitate (carne, lapte, legume, fructe, miere de albine).~~

~~Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.~~

#### ~~— 9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului~~

~~*Justificare:* Sprijinul public reprezintă ajutor financiar nerambursabil și se acordă sub forma unui stimulent anual, pe o perioadă de maxim 5 ani consecutivi de la aderarea pentru prima dată la o schemă de calitate.~~

~~În caz de participare inițială înainte de depunerea cererii de finanțare, durata maximă de cinci ani se reduce cu numărul de ani care au trecut între participarea inițială la o schemă de calitate și momentul depunerii cererii de sprijin.~~

~~Sprijinul public este de max. 3 000 de euro/ exploatație/ an și se acordă ca rambursare a costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de fermieri/ grupuri de fermieri.~~

#### ~~— 10. Indicatori de monitorizare~~

- ~~– Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate: 1.~~



## Fișa Măsurii

**Denumirea măsurii:** Ameliorarea provocărilor sociale

**Codul măsurii:** M4 / 6B

**Tipul măsurii:** X INVESTIȚII  
 SPRIJIN FORFETAR

**1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei diagnostic și a analizei SWOT, teritoriul GAL Codru-Moma se confruntă atât cu un spor natural cât și cu un sold al migrației negativ (și implicit cu fenomenul de îmbătrânire a populației), ambii indicatori prezentând tendințe de accelerare. În plus, migrarea se produce în special la nivelul tinerilor, astfel încât teritoriul se confruntă cu efectul de „brain drain” rezultând într-o forță de muncă din ce în ce mai nespecializată, incapabilă să asigure, spre exemplu, funcționarea unui sector IMM puternic și diversificat.

Contracarea acestor fenomene, și, prin urmare, dezvoltarea economică și socială durabilă a teritoriului este indisolubil legată de îmbunătățirea nivelului de trai raportat la veniturile populației și la funcția redistributivă a bugetelor locale, precum și de îmbunătățirea infrastructurii teritoriului și serviciilor de bază existente în materie de gospodărire a localităților (infrastructura rutieră, apă și canalizare, rețele electrice etc.) precum și în materie de bunăstare a populației (sănătate, educație, servicii sociale etc.). Măsura vizează contracarea fenomenului de depopulare a teritoriului prin investiții în infrastructura socială pentru creșterea nivelului de trai al populației ce se confruntă în special cu un grad ridicat de sărăcie și de risc de excluziune socială de orice fel.

La nivelul teritoriului, infrastructura educațională/socială nu are capacitatea de a susține un nivel decent de educație și îngrijire a copiilor antepreșcolari. Se întâlnește un deficit major în ceea ce privește posibilitățile oferite îngrijirii copiilor antepreșcolari atât referitor la creșe sau la facilitățile de tip after-school determinând accesul anevoios pe piața muncii a femeilor cât și scăderea nivelului general de educație la nivelul populației teritoriului.

Activitățile sprijinite sunt îndreptate de asemenea și la nivelul altor grupuri/categorii vulnerabile, astfel încât măsura va contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunelor din teritoriu prin furnizarea oportună și prin accesibilizarea serviciilor de asistență socială contribuind în plus la combaterea excluziunii sociale de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

Investițiile de ordin social efectuate în teritoriul GAL Codru-Moma vor conduce la dezvoltarea sustenabilă a mediului socio-economic prin contracarea tendințelor de declin social și economic a teritoriului. Această măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, integrarea grupurilor sociale precum și crearea de noi locuri de muncă.

**Obiectiv(e) de dezvoltare rurală:** (c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

**Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:** Reducerea inechităților sociale la nivelul populației teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistență a categoriilor de persoane aflate în risc de excludere socială, reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul

teritoriului prin crearea de noi locuri de munca în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului).

**Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P6** Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

**Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. (1) lit. d), e), f), g) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.**

**Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 6B** Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

**Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și climă, inovare**

*Mediu și climă:* Prin încurajarea unor proiecte care să aibă un impact cât mai scăzut asupra mediului inconjurător (ex. dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă) măsura contribuie și la obiectivul transversal privind protecția mediului.

*Inovare:* Caracterul inovativ al măsurii derivă din îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor de asistență socială în teritoriu către un spectru cât mai larg al populației, inclusiv introducerea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială la domiciliu pentru evitarea segregării. În plus, măsura se adresează și altor categorii de persoane ce până acum, din varii motive, nu solicitau servicii de asistență socială de orice fel.

**Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:** Măsura M4/6B este complementară cu măsurile M1/2A, M2/6A și ~~M5/6A~~~~M3/3A~~.

**Sinergia cu alte măsuri din SDL:** Măsura M4/6B se poate aplica sinergic cu Măsura M2/6A.

## **2. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII**

Valoarea adăugată a măsurii este generată în primul rând de relevanța acesteia raportată la nevoile identificate în teritoriu. Investițiile realizate prin această măsură vor conduce la dezvoltarea durabilă a mediului socio-economic, cu scopul de a contracara tendințele de declin economic și social a teritoriului GAL Codru-Moma. Investițiile în infrastructura socială reprezintă o abordare complexă pentru accesibilizarea serviciilor de bază pentru populația din toate localitățile incluse în teritoriu (indiferent de etnie), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități. Aria de deservire a centrelor de zi va acoperi mai multe UAT-uri din teritoriu, fiind un criteriu de eligibilitate. Totodată măsura va contribui la ameliorarea inechităților sociale inclusiv la intrarea pe piața forței de muncă a anumitor categorii de persoane.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- reducerea inechităților sociale la nivelul populației teritoriului prin dezvoltarea infrastructurii de asistență a categoriilor de persoane aflate în risc de excludere socială;
- diversificarea activităților din teritoriu și consolidarea economiei teritoriale;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă în condiții de nediscriminare (în special în ceea ce privește minoritățile existente la nivelul teritoriului);
- ameliorarea condițiilor de mediu.

## **3. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE**

**Legislație UE:** Directiva 2000/60/CE; R(UE) nr.1407/2013; R(UE) nr.1303/2013; R(UE) nr.480/2014; R(UE) nr.808/2014;

**Legislație Națională:** Legea nr. 292/2011; Legea nr.197/2012; HG nr.118/2014; OG nr.68/2003; HG nr.539/2005; Legea nr.263/2007; Legea nr.215/2001; HG nr.26/2000; Legea nr.272/2004; Legea nr.448/2006; HG nr.268/2007; HG nr.383/2015; HG nr.867/2015;

Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 2126/2014, nr. 67/2015, nr. 1343/2015;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

#### **4. BENEFICIARI DIRECTI/ INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)**

**Beneficiari direcți (societatea civilă, entități publice, entități private):**

- Comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare
- ONG-uri
- Furnizorii de servicii sociale
- Asociația GAL Codru-Moma, pentru investiții în infrastructura socială în situația în care, în urma lansării primului apel de selecție, nu se depun proiecte

Proiectele de infrastructură socială trebuie să asigure funcționarea prin operaționalizarea infrastructurii de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale.

**Beneficiari indirecti (locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma, mediul economic):**

- persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență, copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți, familie cu copii, victimele violenței în familie și agresori, persoane toxico-dependente și cu diferite adicții, victimele traficului de persoane, persoanele fără adăpost, persoane în risc de sărăcie, alte persoane aflate în situații de nevoie
- IMM-uri din alte sectoare economice implicate indirect în activitatea beneficiarilor direcți

#### **5. TIP DE SPRIJIN**

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

#### **6. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE**

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

**Operațiuni eligibile și cheltuieli eligibile specifice:**

- **Investiții în infrastructura socială**
  - o înființarea, modernizarea, dotarea creșelor precum și a infrastructurii de tip after-school și dispensare umane.
  - o Investiții în active necorporale de tipul unei soluții informatice respectiv o aplicație mobilă care va putea rula atât pe dispozitive cu sistem de operare Android, cât și IOS precum și pe web, destinată gestionării interacțiunii bidirecționale dintre cetățeni și primărie care va cuprinde prioritar domeniul de interes asistență socială (la care se pot adăuga și alte domenii de interes local cum ar fi iluminat public, alimentare cu apă și canalizare, impozite și taxe etc.)
- **Investiții în înființarea și operarea de servicii sociale fără cazare** definite potrivit HOTĂRĂRII DE GUVERN Nr. 867/2015 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale
  - o înființarea, modernizarea, dotarea de centre multifuncționale de incluziune socială. Acestea trebuie să permită derularea de activități variate din domeniul serviciilor sociale: integrare, centru de zi, cantină socială, centru de consiliere etc.

**Atenție!** Prin aceste proiecte nu pot fi finanțate infrastructuri de tip rezidențial. Se vor realiza investiții numai în afara incintei școlilor din mediul rural. La elaborarea proiectului, solicitantul trebuie să aibă în vedere evitarea segregării.

**Atenție!** Pentru asigurarea sustenabilității proiectelor depuse în cadrul măsurilor de finanțare a infrastructurii sociale, beneficiarii pot solicita finanțare prin Axa 5 POCU, prin depunerea unui proiect distinct cu respectarea condițiilor specifice POCU.

- Investiții în înființarea, amenajarea, dotarea spațiilor publice de agrement pentru populația rurală;
- Investiții în înființarea, dezvoltarea, dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale;
- Investiții în achiziționarea sau modernizarea sistemelor de supraveghere video;
- Modernizarea, dotarea infrastructurii publice (sedii primării, baze sportive, stații de autobuz, alt mobilier urban, utilaje și echipamente pentru serviciile publice de interes local) ce îmbunătățesc activitatea populației din spațiul rural;
- Renovarea/reabilitarea, dotarea unor clădiri vechi al căror aspect este deteriorat sau reabilitarea, renovarea, dotarea de spații destinate pastrării și transmiterii de meșteșuguri, tradiții și alte tipuri de activități tradiționale (ex: camine culturale);

#### **Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:**

- Cheltuielile neeligibile generale prevăzute în secțiunea 8.1 a PNDR 2014-2020
- Contribuția în natură;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

#### **7. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE**

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în teritoriul GAL Codru-Moma;
- După caz, aria de deservire a centrelor de zi va acoperi mai multe UAT-uri din teritoriu;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General (numai în cazul proiectelor cu construcții montaj);
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic/social al acesteia;

#### **8. CRITERII DE SELECȚIE**

- Principiul parteneriatelor - se vor prioritiza investițiile, precum și operarea acestora de către parteneriate (ONG-uri, între UAT-uri etc.)
- Principiul populației deservite
- Dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă
- Principiul prioritizării investițiilor în infrastructura socială.

Principiile de selecție vor fi suplimentar detaliate în ghidul solicitantului elaborat de GAL și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure

tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

#### **9. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI**

*Justificare:* Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt atât din categoria operațiunilor generatoare de venit cât și a celor negeneratoare de venit. În cazul operațiunilor generatoare de venit, în vederea responsabilizării beneficiarilor, intensitatea ajutorului este redusă având în vedere veniturile așteptate din realizarea acestor activități.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele negeneratoare de venit aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri și nu va depăși 80.000 euro/proiect și 160.000 euro pentru proiecte depuse de ADI-uri.

În cadrul proiectului minim 10% din valoarea totală a investiției va fi alocată pentru investiții în active corporale sau necorporale aferente componentei de infrastructură socială.

#### **10. INDICATORI DE MONITORIZARE**

- Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 45

#### **Fișa Măsurii**

<b>Denumirea măsurii:</b>	Sprijin pentru înființarea de activități non-agricole în teritoriul GAL Codru Moma
<b>Codul măsurii:</b>	<b>M5 / 6A</b>
<b>Tipul măsurii:</b>	<input type="checkbox"/> INVESTIȚII <input checked="" type="checkbox"/> SPRIJIN FORFETAR

**1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

În cadrul acestei măsuri se va acorda sprijin pentru facilitarea diversificării prin înființarea și dezvoltarea de microintreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol din zonele rurale, în vederea dezvoltării unei economii rurale, crearea de locuri de muncă și reducerea sărăciei în spațiul rural.

Sprijinul va viza crearea de noi activități non-agricole, în special pentru fermierii de mici dimensiuni și va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru finanțarea de noi activități non-agricole în teritoriul GAL pe baza unui plan de afaceri.

Teritoriul GAL Codru Moma prezintă elemente specifice teritoriului rural la nivel național, respectiv, se remarcă printr-o mare pondere a activităților în domeniul agriculturii iar mediul de afaceri este reprezentat deficitar atât prin numărul de agenți economici, prin numărul de angajați precum și prin diversitatea domeniilor în care aceștia activează. Statistica arată diferențe majore între mediul urban și cel rural. Dacă la nivel național media întreprinderilor la 1000 loc. este de 22,7, la nivelul teritoriului aceasta medie este de doar 5,8 întreprinderi/1000 locuitori. Acest indicator arată printre altele gradul de dezvoltare al economiei locale; un sector IMM puternic permite crearea și menținerea locurilor de muncă, creșterea veniturilor populației și implicit a veniturilor colectate/rambursate la bugetele

locale, precum și determinarea unor potențiale direcții de specializare inteligentă funcție de concentrările ce se creează.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin înființarea de noi activități non-agricole pentru prima dată (start-up). Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale, la reducerea disparităților dintre rural și urban.

**Obiectiv(e) de dezvoltare rurală:** (c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

**Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:** promovarea diversificării activităților agricole prin crearea de activități noi neagricole, la înființarea și dezvoltarea de micro-întreprinderi și întreprinderi mici și implicit, la crearea de locuri de muncă, obținerea de venituri alternative pentru populația din mediul rural și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol, ceea ce contribuie la o dezvoltare economică durabilă și reducerea sărăciei în spațiul rural.

**Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:** **P6** Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

**Măsura corespunde obiectivelor art. art. 19 alin. (1) lit a) (ii) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.**

**Măsura contribuie la Domeniul de intervenție:** **6A** Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă.

**Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura 5/6A este complementară cu măsurile M1/2A, M2/6A și M4/6B.**

## **2. Valoarea adăugată a măsurii**

Măsura este relevantă deoarece răspunde perfect nevoilor identificate la nivelul teritoriului, nevoi ce tin de dezvoltarea sectorului non-agricol, scăderea dependenței față de agricultură, întreținerea și îmbunătățirea condițiilor de mediu, ocuparea forței de muncă suplimentare din agricultura inclusiv reconversia forței de muncă disponibilă, formalizarea suplimentară a activităților economice, creșterea nivelului de trai inclusiv prin sporirea funcției de redistribuție a veniturilor publice locale.

Astfel, măsura contribuie în principal la:

- diversificarea profilului economic al teritoriului și scăderea expunerii în fața sectorului agricol;
- stimularea activităților economice noi din sfera producției și serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL;
- stimularea economiei locale atât pe verticală cât și pe orizontală prin utilizarea se materiei prime și resurse de pe plan local;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- reducerea sărăciei și creșterea nivelului de trai la nivelul teritoriului prin crearea de noi locuri de muncă.

## **3. Trimiteri la alte acte legislative**

**Legislație UE:** Recomandarea 2003/361/CE; R(UE) nr.1407/2013; Comunicarea Comisiei nr.2008/C155/02; Comunicarea Comisiei nr.2008/C14/02;

**Legislație Națională:** OUG nr. 44/2008; OUG nr. 142/2008;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

#### **4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):**

##### **Beneficiari direcți (societate civila si entitati private):**

- Fermieri sau membrii unei gospodarii agricole care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități neagricole pentru prima dată în spațiul rural (autorizați cu statut minim de PFA);
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente din spațiul rural, care își propun activități neagricole pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
- Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maximum 3 ani fiscali consecutivi, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acesteia (start-ups).

##### **Beneficiari indirecți:**

- Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Mediul public (UAT-uri) prin contribuțiile/transferurile suplimentare la bugetele locale.
- Locuitorii de pe teritoriul GAL Codru-Moma.

#### **5. Tip de sprijin**

În cazul sprijinului pentru înființarea de activități non-gricole în zone rurale se aplică principiul finanțării nerambursabile sub forma unei prime/ sume forfetare.

#### **6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile**

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

##### **Operațiuni eligibile și cheltuieli eligibile specifice:**

Domeniile de diversificare acoperite din fonduri FEADR în cadrul sub-măsurii sunt:

- Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase (producție de combustibil din biomasă - ex : fabricare de peleți); industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice) în vederea comercializării, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului etc.;
- Activități meșteșugărești (ex: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.).
- Activități turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii de cazare în bungalow-uri, servicii de cazare în parcuri pentru rulote, camping și tabere, servicii turistice de agrement dependente de o structura de primire agro-turistica cu functiuni de cazare și servicii de alimentație publică, servicii de catering, servicii de ghid turistic)

Domeniile de diversificare acoperite din fonduri EURI în cadrul sub-măsurii sunt:

- Servicii (ex: medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, alte servicii destinate populației din spațiul rural etc).

Serviciile eligibile din Fonduri EURI, detaliate mai sus, nu sunt eligibile prin masura M5/6A și din Fonduri FEADR.

Toate cheltuielile propuse în Planul de afaceri, inclusiv capitalul de lucru, capitalizarea întreprinderii și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de afaceri aprobat, corespunzătoare activitatilor codurilor CAEN din cererea de finanțare, sunt eligibile, indiferent de natura acestora, cu excepția achiziționării de vehicule pentru

transportul rutier de mărfuri, cu respectarea prevederilor Ordinului MADR nr. 1.731/2015, cu modificările și completările ulterioare.

#### **Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:**

- cheltuielile cu achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente activității de prestare de servicii agricole, în conformitate cu Clasificarea Activităților Economice Naționale, precum și producerea și comercializarea produselor din Anexa I la Tratat;
- cheltuielile aferente domeniilor exceptate în conformitate cu prevederile Ordinului MADR nr. 1731/2015, cu modificările și completările ulterioare.

#### **7. Condiții de eligibilitate**

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Dimensiunea exploatației agricole trebuie să se încadreze în dimensiunile admise;
- Planul de afaceri prevăzut conține cel puțin:
  - (i) situația economică inițială a persoanei, a microîntreprinderii sau a întreprinderii mici care solicită sprijinul;
  - (ii) etapele și obiectivele pentru dezvoltarea noilor activități ale persoanei sau ale exploatației agricole, ale microîntreprinderii sau ale întreprinderii mici;
  - (iii) detalii privind acțiunile necesare pentru dezvoltarea activităților persoanei sau ale exploatației agricole, ale microîntreprinderii sau ale întreprinderii mici, cum ar fi investițiile, formarea sau consilierea.
- Sediul social și punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în spațiul rural iar activitatea propusă (locatia de implementare) prin proiect va fi desfășurată în teritoriul GAL;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile conform codurilor CAEN specifice măsurii.

#### **8. Criterii de selecție**

- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere în conformitate cu nevoile locale specifice teritoriului GAL CODRU MOMA ;
- Principiul crearea de noi locuri de munca;
- Principiul stimulării unui nivel ridicat de calitate al planului de afaceri, care va fi stabilit în funcție de producția comercializată sau activitățile prestate, în procent de peste 30% din valoarea primei tranșe de plată;
- Principiul implementării planului de afaceri în maxim 12 luni de la acordarea sprijinului. Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

#### **9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului**

**Fonduri din FEADR - valoare 472,210.29Euro**

**Fonduri din EURI - valoare 67,163.87 Euro**

*Justificare:* Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt agenți economici non-agricoli de tip start up la nivelul teritoriului GAL, precum și fermierii sau membrii unor gospodării agricole care vor să își diversifice activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole. Generatoare de venit, aceste investiții se doresc să fie sprijinite pentru ameliorarea profilului economic teritorial, prin creșterea numărului de locuri de muncă în activități non-



agricole, creșterea și stabilizarea veniturilor populației precum și creșterea contribuțiilor publice ce se fac venit la nivelul UAT-urilor de rezidență fiscală a activităților sprijinite.

Sprijinul public nerambursabil : este de 46,442.00 de euro/proiect pentru activitățile eligibile din fonduri FEADR

Sprijinul public nerambursabil : este de 33,581.93 euro/proiect pentru activitățile eligibile din fonduri EURI.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 100%.

#### **10. Indicatori de monitorizare**

-număr de locuri de muncă nou create: 7

### **Fișa Măsurii**

<b>Denumirea măsurii:</b>	<b>Sprijin pentru dezvoltarea echilibrată a comunității GAL Codru Moma</b>
<b>Codul măsurii:</b>	<b>M6 / 6B</b>
<b>Tipul măsurii:</b>	<b>X INVESTIȚII</b> <input type="checkbox"/> SPRIJIN FORFETAR

#### **11. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Conform analizei diagnostic și a analizei SWOT, teritoriul GAL Codru Moma se confruntă atât cu un spor natural cât și cu un sold al migrației negativ (și implicit cu fenomenul de îmbătrânire a populației), ambii indicatori prezentând tendințe de accelerare. În plus, migrarea se produce în special la nivelul tinerilor, astfel încât teritoriul se confruntă cu efectul de „brain drain” rezultând într-o forță de muncă din ce în ce mai nespecializată.

Contracarea acestor fenomene, și prin urmare, dezvoltarea economică și socială durabilă a teritoriului este indisolubil legată de îmbunătățirea nivelului de trai raportat la veniturile populației și la funcția redistributivă a bugetelor locale, precum și de îmbunătățirea infrastructurii teritoriului și serviciilor locale subordonate UAT-urilor, a serviciilor educaționale, culturale, de recreere, turism și sport.

Măsura vizează contracarea fenomenului de depopulare a teritoriului prin investiții cu accent pus pe dotarea infrastructurii de servicii oferite populației, în scopul dezvoltării unui teritoriu rezilient.

Măsura urmărește îmbunătățirea serviciilor educaționale oferind posibilitatea dotării unităților de învățământ la toate nivelele prezente în teritoriu; optimizarea serviciilor de securitate și siguranță, de intervenții în situații de urgență dar și de cele de recreere, de turism și de sport prin dotarea acestora. Nevoia păstrării și conservării valorilor și tradițiilor locale a fost identificată la nivelul teritoriului. Măsura oferă posibilitatea conservării și valorificării tradițiilor prin dotarea, echiparea entităților care practică obiceiurile, meșteșugurile. Măsura contribuie la creșterea calității vieții și poate conduce la o incluziune socială, inversarea/ prevenirea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale. Măsura contribuie la creșterea calității vieții și poate conduce la o incluziune

socială rezilientă, prevenirea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.

Activitățile sprijinite sunt îndreptate spre nevoi diversificate, astfel încât măsura va contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunelor/orașelor din teritoriu prin furnizarea oportună și prin accesibilizarea serviciilor oferite populației.

**Obiectiv(e) de dezvoltare rurală:** (c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

**Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:** Dotarea infrastructurii de servicii în sprijinul comunității oferite populației din teritoriul GAL Codru Moma.

**Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P6** Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

**Măsura corespunde obiectivelor art. 20, alin. (1) lit. d), e), f), g) din Reg. (UE) nr. 1305/2013.**

**Măsura contribuie la Domeniul de intervenție: 6B** Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

**Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și clima, inovare**

*Mediu și clima:* Se sprijină dotarea cu echipamente/utilaje cu impact scăzut asupra mediului inconjurător, inclusiv investiții care promovează obținerea energiei din surse regenerabile.

**Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:** Măsura M6/6B este complementară cu măsura M4/6B.

**Sinergia cu alte măsuri din SDL:** Măsura M6/6B se poate aplica sinergic cu Măsura M4/6B.

Cele două măsuri sunt complementare și sinergice vizând scopul comun de creștere a calității vieții locuitorilor, îmbunătățirea condițiilor de trai, facilitarea accesibilității la servicii nivel înalt, cu accentul pus pe servicii sociale și obligativitatea unei componente sociale în cadrul proiectului în cazul Măsurii 4/6B, pe când Măsura 6/6B pune accentul doar pe dotarea infrastructurii de servicii locale subordonate UAT-urilor, a serviciilor educaționale, culturale, de recreere, turism și sport.

## **12. VALOAREA ADĂUGATĂ A MĂSURII**

Valoarea adăugată a măsurii este dată de posibilitatea conlucrării mai multor tipuri de actori, pentru realizarea aceluiași scop : autoritățile publice, unitățile de cult, organele culturale, organizații non-guvernamentale, această conlucrare fiind absolut necesară pentru o dezvoltare echilibrată a teritoriului. Se pune un mare accent la eficientizarea energetică a investițiilor prin utilizarea energie regenerabilă, acesta fiind un criteriu de selecție. Meșteșugurile sau tradițiile și obiceiurile sunt foarte diversificate în zona rurală, existând astfel un potențial foarte mare pentru valorificarea acestora și în domeniul turismului.

## **13. TRIMITERI LA ALTE ACTE LEGISLATIVE**

**Legislație UE:** Directiva 2000/60/CE; R(UE) nr.1407/2013; R(UE) nr.1303/2013; R(UE) nr.1305/2013 R(UE); nr.480/2014; R(UE) nr.808/2014;

**Legislație Națională:** Legea nr. 292/2011; Legea nr.197/2012; HG nr.118/2014; OG nr.68/2003; HG nr.539/2005; Legea nr.263/2007; Legea nr.215/2001; HG nr.26/2000; Legea nr.272/2004; Legea nr.448/2006; HG nr.268/2007; HG nr.383/2015; HG nr.867/2015; Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 2126/2014, nr. 67/2015, nr. 1343/2015;

Lista actelor normative enumerate are caracter orientativ, nefiind exhaustivă.

#### **14. BENEFICIARI DIRECTI/ INDIRECTI (GRUP ȚINTĂ)**

##### **Beneficiari direcți:**

- Entități publice: autorități publice locale și asociațiile acestora (ADI-uri)
- ONG-uri
- Așezăminte culturale
- Unități de cult
- Unități de învățământ

##### **Beneficiari indirecti:**

- populația locală
- ONG-uri
- Unități de învățământ

#### **15. TIP DE SPRIJIN**

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 tipul de sprijin este:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plata în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45(4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

#### **16. TIPURI DE ACȚIUNI ELIGIBILE ȘI NEELIGIBILE**

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

##### **Operațiuni eligibile și cheltuieli eligibile specifice:**

- achiziționare utilaje, echipamente, autoutilitare, software, mobilier urban pentru dotarea serviciilor publice locale subordonate UAT-urilor;
- dotare clădiri publice (primăriei sau clădiri de utilitate publică în proprietatea UAT-urilor);
- dotarea clădirilor în care se desfășoară activități destinate populației locale cu sisteme pentru utilizare a energiei regenerabile (pentru producerea de apă caldă și/sau energie electrică pentru consum propriu);
- dotarea creșelor, grădinițelor, școlilor și infrastructurilor de tip after-school;
- dotarea dotarea căminelor culturale;
- dotarea infrastructurii de agrement și turistic de uz public conform specificului local;
- dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale (piața agroalimentară și de valorificare a produselor locale, meșteșugărești);
- dotare baze sportive, parcuri cu echipamente sportive;
- dotarea rețelei publice de iluminat;

- dotarea cu sisteme de supraveghere, de securitate la incendiu, de informare, comunicare (interiorul instituțiilor publice și spații externe);
- dotare capele și echipare camere frigorifice funerare;
- cheltuieli cu serviciile de consultanță la elaborarea cererii de finanțare și managementul proiectului.

#### **Operațiuni neeligibile și cheltuieli neeligibile specifice:**

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția: costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305 / 2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303 / 2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri neconstruite și de terenuri construite;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.
- contribuția în natură
- costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie
- costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente

#### **17. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE**

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția trebuie să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER respectiv pe teritoriul GAL Codru Moma;

#### **18. CRITERII DE SELECȚIE**

CS1 - Principiul populației deservite;

CS2 - Indicele dezvoltării umane locale (IDUL) a unității administrativ teritoriale;

CS3 - Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;

CS4 - Principiul tipului de investiție;

CS5 - Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;  
Criteriile de selecție vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului elaborat de GAL și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

### **19. SUME (APLICABILE) ȘI RATA SPRIJINULUI**

*Justificare:* Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt atât din categoria operațiunilor generatoare de venit cât și a celor negeneratoare de venit.

Intensitatea sprijinului va fi de:

- 100% pentru investiții negeneratoare de venit;
- 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică;
- 90% pentru investiții generatoare de venit care nu sunt de utilitate publică.

Valoarea ajutorului nerambursabil este de 31,716.4230,216.44 Euro.

### **20. INDICATORI DE MONITORIZARE**

Indicatori: Nr. de UAT-uri sprijinite: 5.

## **CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.)**

### **Strategii naționale**

Cu privire la Strategia Nationala pentru Competitivitate 2015-2020<sup>22</sup>, SDL contribuie la indeplinirea Prioritatii nr. 2 „Susținerea acțiunilor parteneriale între mediul public și mediul privat” prin promovarea formelor asociative în cadrul aceluiași sector economic sau lant de valoare, fapt ce conduce la promovarea intereselor comune. Sunt vizate legaturile atât orizontale (între competitori) cât și cele verticale (între furnizori, producatori și distribuitori). De asemenea, simpla funcționare a GAL adresează lipsa actuală de comunicare în mediul public și în mediul de afaceri care împiedică determinarea și rezolvarea problemelor comune. Strategia contribuie de asemenea și la Prioritatea nr. 3 „Sprijinirea factorilor și serviciilor suport” prin contribuția la scăderea fenomenului de „brain drain” prin menținerea forței de muncă la nivelul teritoriului, precum și la Prioritatea nr. 4 „Promovarea celor 10 sectoare de viitor”. Teritoriul poate contribui la creșterea competitivității în cele 10 sectoare ținând cont că în prezent anumite sectoare sunt deja reprezentate la nivelul teritoriului (ex. turism, lemn și mobilă, agricultură și silvicultură). În paralel SDL contribuie și la obiectivele Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020<sup>23</sup>. Astfel prin dezvoltarea capacității firmelor de a absorbi tehnologie nouă de ultimă generație (ex. active corporale și necorporale noi în condiții de finanțare nerambursabilă) și de a dezvolta la randul lor tehnologii, servicii sau procese care să le permită accesul pe lanțurile de valoare, SDL contribuie la îndeplinirea OG1. „Creșterea competitivității economiei românești prin inovare”. SDL contribuie de asemenea la OS1. „Crearea unui mediu stimulatив pentru inițiativa sectorului privat” (prin încurajarea

<sup>22</sup> [http://www.minind.ro/%5C/strategie\\_competitivitate/SNC%20aprobata%20prin%20HG-1.pdf](http://www.minind.ro/%5C/strategie_competitivitate/SNC%20aprobata%20prin%20HG-1.pdf)

<sup>23</sup> [http://www.research.ro/uploads/politici-cd/strategia-cdi-2014-2020/strategia-cdi-2020\\_-proiect-hg.pdf](http://www.research.ro/uploads/politici-cd/strategia-cdi-2014-2020/strategia-cdi-2020_-proiect-hg.pdf)

antreprenoriatului la nivel rural), la OS2. „Sustinerea specializarii inteligente” (prin sustinerea unor activitati incadrate din domeniile de specializare inteligenta si stimularea unor comportamente economice cu ambitii si orientari care sa depaseasca contextul local - ex. aria unui sat sau UAT in care activeaza).

Caracter complementar il poseda SDL si in raport cu „Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei Orizonturi 2013-2020-2030”<sup>24</sup>. Implementarea acesteia contribuie la indeplinirea obiectivelor legate de cresterea eficientei energetice si scaderea amprentei de carbon. In vederea reducerii consumului de energie principala sursa este determinata a fi cresterea eficientei energetice in toate sectoarele economice productive. Decuplarea cresterii economice fata de consumul de energie primara, inclusiv la nivelul teritoriului, va putea fi realizata prin economii si eficientizari energetice (ex. utilizarea de echipamente, utilaje etc. noi si eficiente energetic) si prin adoptarea de surse de energie regenerabile. De asemenea, sectorul agriculturii va cunoaste o noua abordare, prin cresterea preocuparilor fata de mediu in contextul activitatilor agricole (vegetale-animale).

Pe partea sociala si de calitate a vietii rurale, SDL este complementara si obiectivelor Strategiei Nationale privind Incluziunea Sociala si Reducerea Saraciei pentru perioada 2015-2020<sup>25</sup>. SDL adreseaza direct sau indirect grupurile sarace si vulnerabile prin contributia la obiective privind ocuparea fortei de munca si participarii sociale. Sustinerea dezvoltarii si diversificarii economiei teritoriului, prin cresterea competitivitatii actorilor implicati precum si prin cresterea numarului de locuri de munca accesibile si persoanelor defavorizate (ex. grupurile vulnerabile) precum si promovarea unor servicii cu caracter social contribuie la obiectivul privind cresterea calitatii vietii si promovarea incluziunii sociale.

Cu privire la sectorul turismului - Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului National 2007-2026<sup>26</sup>, SDL contribuie la indeplinirea obiectivelor privind numarul de vizitatori (inclusiv straini), cheltuielile vizitatorilor interni si internationali si utilizarea spatiilor de cazare. Conform analizei diagnostic, cel mai bine reprezentat este sectorul turismului balnear (gratie resursei de apa termala); sectorul agro-turismului este foarte slab reprezentat chiar si in contextul unor avantaje competitive evidente (zonare/relief, clima, specific traditional-local). SDL contribuie la dezvoltarea activitatilor non-agricole, lasand astfel posibilitatea unor importante investitii si in sectorul agro-turismului.

### **Strategii regionale**

SDL contribuie la indeplinirea obiectivelor si prioritatilor Strategiei pentru Dezvoltare Regionala a Regiunii Vest 2014-2020<sup>27</sup> in special in materie de dezvoltare economica rurala. SDL contribuie la indeplinirea obiectivului general de crestere a calitatii vietii prin orientarea interventiilor asupra nevoilor locuitorilor regiunii, cat si la obiectivele specifice legate de „Imbunatatirea nivelului productivitatii” prin „cresterea ratei de formare si de supravietuire a intreprinderilor”, de „Combatere a saraciei si a excluziunii sociale in regiune” prin „crestere economica si ocuparea fortei de munca” si prin „o protectie sociala moderna si eficienta”, si la obiectivul specific legat de „Diminuarea disparitatilor de dezvoltare” prin medierea disparitatilor pe relatia rural-urban.

Legat de Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2014-2020<sup>28</sup>, SDL contribuie la atingerea obiectivului general „Cresterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensionala si integrata pentru diminuarea disparitatilor intra- si inter-regionale si

<sup>24</sup> [http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/06/2012-06-12\\_dezvoltare\\_durabila\\_snddfinalromana2008.pdf](http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/06/2012-06-12_dezvoltare_durabila_snddfinalromana2008.pdf)

<sup>25</sup> <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2015-DPS/2015-sn-is-rs.pdf>

<sup>26</sup> [http://www.mdrl.ro/\\_documente/turism/studii\\_strategii/masterplan\\_partea2.pdf](http://www.mdrl.ro/_documente/turism/studii_strategii/masterplan_partea2.pdf)

<sup>27</sup> [http://www.adrvest.ro/attach\\_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf](http://www.adrvest.ro/attach_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf)

<sup>28</sup> [http://www.nord-vest.ro/Document\\_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238\\_PDR\\_2014\\_2020.pdf](http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf)

cresterea standardului de viata regional”. De asemenea SDL este complementara obiectivelor strategice privind „Cresterea eficientei economiei rurale, conservand totodata calitatea mediului si patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii” precum si „Promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei”. SDL, prin masurile propuse in diversificarea economiei teritoriale, cresterea competitivitatii si a eficientei economice precum si in cresterea incluziunii sociale si a nivelului de trai prin ocuparea fortei de munca si sustinerea sectorului serviciilor sociale reprezinta un instrument complementar strategiilor de dezvoltare regionale. Luate impreuna, toate aceste trei instrumente creaza o sinergie optima, conlucrand astfel inspre indeplinirea obiectivului comun de crestere a coeziunii social-teritoriale in materie de standard de viata.

### **Strategii judetene si locale**

SDL contribuie la indeplinirea obiectivelor si prioritatile stabilite in cele mai recente strategii de dezvoltare judetene (Jud. Arad<sup>29</sup> si Jud. Bihor<sup>30</sup>). Astfel prin diversificarea economiei rurale (initierea sau consolidarea sectoarelor productive), cresterea calitatii vietii atat din punct de vedere economic (ex. dezvoltarea si specializarea sectorului agricol, initierea sau consolidarea diverselor sectoare productive) cat si social (ex. sprijinirea persoanelor aflate in dificultate, cresterea numarului de locuri de munca, reconversia fortei de munca, scaderea migratiei interne), constientizarea temelor orizontale privind in special factorii de mediu, SDL contribuie la indeplinirea de exemplu a obiectivelor specifice privind „Valorificarea superioară a resurselor umane și asigurarea unui nivel de ocupare adecvat” si „Promovarea unei dezvoltări regionale echilibrate și atenuarea disparităților teritoriale”. Totodata, vis-a-vis de strategia judetului Bihor, SDL este complementara obiectivului strategic II. „Cresterea competitivitatii economice in industrie si agricultura” mai exact la nivelul OS 2.1 „Dezvoltarea mediului de afaceri” prin facilitarea dezvoltarii si a dotarii de ferme mici, de subzistenta, precum si la nivelul OS 2.2 „Dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru afaceri” in special prin tintele de facilitare a parteneriatelor in domeniul agricol in vederea exploatarei la scara a produselor specifice teritoriului. De asemenea SDL este complementara obiectivului strategic III. „Valorificarea potentialului turistic al judetului”, contribuind la atingerea obiectivelor specifice 3.1 „Dezvoltarea serviciilor de turism in judet” si 3.2 „Prezervarea si valorificarea patrimoniului natural si a celui construit” prin contributia acesteia la dezvoltarea intregului sector al turismului local (ex. promovarea turismului rural si a activitatilor conexe turismului - agrement, mestesug etc.).

Legaturi de complementaritate sunt realizate si in raport cu strategiile locale ale aglomerarilor urbane aflate in proximitatea teritoriului. Inconjurat de catre teritoriul GAL, Orasul Stei are ca obiectiv strategic<sup>31</sup> „Construirea unui centru urban locuibil si atractiv”. SDL contribuie la indeplinirea acestui obiectiv de dezvoltare a infrastructurii publice de desfacere a produselor agroalimentare, prin cresterea capacitatii sectorului agricol din teritoriu in sensul furnizarii de produse agricole si agro-alimentare locale inclusiv pe tipologia lantului scurt de furnizare. SDL contribuie si la obiectivul suport nr. 2. al orasului „Dezvoltarea turismului” prin accesibilizarea generala a obiectivelor turistice principale ale regiunii fie ca vorbim de structuri de cazare agroturistica fie de activitati anexe turismului (ex. diverse activitati recreative care sa aduca un plus de vizibilitate si atractivitate intregii zone). SDL este complementara si obiectivelor strategiilor marilor aglomerari urbane aflate

<sup>29</sup> <http://www.cjarad.ro/activitate/strategia-dezvoltare/1-strategia-de-dezvoltare-a-judetului-2007--2013.html>

<sup>30</sup> <http://www.cjbihor.ro/pdf/Strategia%20pentru%20dezvoltarea%20durabila%20a%20judetului%20Bihor%202014-2020.pdf>

<sup>31</sup> [http://www.primariastei.ro/Strategia%20orasului%20Stei\\_var%20finala.pdf](http://www.primariastei.ro/Strategia%20orasului%20Stei_var%20finala.pdf)

in proximitatea teritoriului, respectiv Mun. Oradea<sup>32</sup> si Mun. Arad<sup>33</sup>. Complementaritatea este realizata pe filiera agricola/agroalimentara tinand cont ca cele doua municipii cumuleaza 355.441 persoane. Dezvoltarea acestui sector la nivelul GAL creaza premisele unor lanturi stabile de aprovizionare in special in cadrul pietelor agroalimentare publice, acestea fiind prezente in obiectivele de dezvoltare ale municipiilor analizate.

Nu in ultimul rand, SDL este complementar obiectivelor si prioritatilor selectate in fiecare Plan de Dezvoltare Locala al UAT-urilor componente teritoriului GAL. Cu mici abateri, la nivelul acestor documente, obiectivul principal este cel al dezvoltarii rurale prin cresterea nivelului de trai al locuitorilor. Daca PDL-urile se axeaza pe dezvoltare prin investitii in infrastructura publica (preponderent investitii de infrastructura rutiera, apa si canalizare), SDL-ul se axeaza pe dezvoltarea mediului economic privat la nivelul teritoriului avand un deziderat comun si anume acela de dezvoltarea durabila a teritoriului.

Prin masurile si directiile propuse, Strategia de Dezvoltare Locala GAL Codru-Moma este complementara mai multor strategii care acopera o gama larga de domenii de dezvoltare pe termen mediu si lung atat la nivel national cat si regional, judetean si local. Contribuind la indeplinirea unor deziderate de dezvoltare comune, SDL capata si un caracter sinergic cu diferitele strategii analizate. Chiar si asa, date fiind domeniile si grupurile tinta/beneficiarii vizati, masurile propuse prin strategia nu se suprapun in mod direct cu alte strategii locale. In plus, la data elaborarii prezentului document, nu se cunosc alte strategii, cu obiect similar, in care sa fie implicate UAT-urile partenere in cadrul GAL-ului.

---

<sup>32</sup> [http://oradea.ro/fisiere/module\\_fisiere/21348/Strategia%20de%20dezvoltare%20locala%20a%20municipiului%20Oradea.pdf](http://oradea.ro/fisiere/module_fisiere/21348/Strategia%20de%20dezvoltare%20locala%20a%20municipiului%20Oradea.pdf)

<sup>33</sup> <http://www.primariaarad.ro/files/hotariri/h2928.pdf>



**CAPITOLUL VII: Descrierea planului de actiune**

**1. Calendarul estimativ de activitati:**

Anul	2016	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025	
ACTIVITATI	Sem I aug- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec	Sem I ian- iun	Sem II iul- dec
<b>Activitate 1</b> Resurse Logistica Utilitati		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<b>Activitate 2</b> Animare Promovare Instruire		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<b>Activitate 3</b> Pagina web		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<b>Activitate 4</b> Apeluri de selectie			X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<b>Activitate 5</b> Selectarea proiectelor			X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<b>Activitate 6</b> Participarea la evenimente RNDR			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
<b>Activitate 7</b> Depunerea dosarelor de plata pentru decontarea cheltuielilor eligibile			X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

## 2. Descrierea activitatilor:

Nr.	Activitate / Actiuni	Responsabili
<b>I.</b>	<b>Activitatea 1 - Achizitionarea de resurse, logistica, utilitati necesare pentru functionarea GAL</b>	
1.1	Angajarea personalului GAL	personal angajat
1.2	Achizitionarea de servicii de audit financiar	servicii externalizate
1.3	Achizitionarea de servicii de contabilitate	servicii externalizate
1.4	Achizitionarea de mobilier, echipamente IT, electronice, birotica, consumabile etc.	servicii externalizate
1.5	Achizitionarea de servicii de telefonie	servicii externalizate
1.6	Achizitionarea de servicii de consultanta in domeniul evaluarii	servicii externalizate
1.7	Achizitionarea de servicii de consultanta in vederea intocmirii dosarelor aferente cererilor de plata	servicii externalizate
<b>II.</b>	<b>Activitatea 2: Desfasurarea actiunilor de animare, promovare si instruire a personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală</b>	
2.1	Actiuni de informare si identificare a potentialilor beneficiari	personal angajat
2.2	Elaborarea de materiale de promovare: pliante, bannere, roll-up, desk expozitional, panou sediu GAL, pixuri etc.	servicii externalizate
2.3	Organizarea de evenimente cu prezentarea de traditii si obiceiuri, produse traditionale, informare cu privire la situatia proiectelor etc.	servicii externalizate
2.4	Achizitionarea de servicii de instruire a personalului angajat si a partenerilor GAL	servicii externalizate
2.5	Organizarea unui eveniment de inchidere a proiectului	servicii externalizate
<b>III.</b>	<b>Activitatea 3: Crearea, gazduirea si intretinerea unei pagini web</b>	
3.1	Achizitionare de servicii pentru crearea, gazduirea si intretinerea unei pagini web a GAL-ului in scopul promovarii, informarii si a transparentei actiunilor intreprinse	servicii externalizate
<b>IV.</b>	<b>Activitatea 4: Lansarea si derularea apelurilor de selectie</b>	
4.1	Achizitionare servicii de publicitate (comunicate de presa-apeluri de proiecte)	servicii externalizate
4.2	Elaborare ghidurilor - pentru fiecare măsură va fi elaborat un ghid al solicitantului care va fi pus la dispoziția celor interesați - potențialilor beneficiari.	personal angajat
4.3	Aprobarea punctajelor de către Comitetul de selecție a proiectelor	parteneri
4.4	Elaborarea formularelor și documentelor suport pentru apelurile de selecție	personal angajat
4.5	Apelul pentru proiecte - se va organiza cel puțin cate un apel de proiecte pentru fiecare masura cu termen limită stabilit sau cu depunere continuă și utilizarea, in cazul egalitatii de punctaj, a principiului primul venit - primul servit	personal angajat

4.6	Promovare - Punerea tuturor materialelor la dispoziția potențialilor beneficiari	servicii externalizate
<b>V. Activitate 5: Selectarea proiectelor</b>		
5.1	Verificarea conformității proiectelor Se va completa o fișă de verificare pentru fiecare proiect	personal angajat
5.2	Verificarea eligibilității și îndeplinirii criteriilor de selecție Va fi elaborata o listă cu proiecte propuse spre finanțare care va intra în ședința comitetului de selecție a proiectelor.	personal angajat
5.3	Selecția proiectelor - se va face de către comitetul de selecție a proiectelor	parteneri
<b>VI. Activitate 6: Participarea la evenimente RNDR</b>		
6.1	Participare în cadrul acțiunilor desfășurate de RNDR (training, informare, comunicare etc.)	personal angajat si parteneri
<b>VII. Activitate 7:</b>		
7.1	Verificarea conformității cererilor de plată depuse la nivelul GAL	personal angajat
7.2	Efectuarea verificarii documentelor in raport cu activitatile desfasurate si intocmirea dosarelor cererilor de plata	servicii externalizate

După constituirea legală în baza O.G nr. 26/2000, GAL Codru-Moma, va isi va stabili sediul și isi va desfășura activitatea in localitatea Rieni, Com. Rieni nr. 151 (sediul Primariei Comunei Rieni), Jud. Bihor, respectiv camera nr. 4, conform Contractului de Comodat nr. FN/29.12.2015 si a Hotararii Consiliului Local al Comunei Rieni nr. 103/29.12.2015.

Pentru desfasurarea activitatilor propuse, GAL Codru-Moma va beneficia de resurse financiare constituite din contributia la constituirea patrimoniului inițial al GAL, contributiile si cotizatiile anuale ale partenerilor, dobanzile si dividendele rezultate din plasarea sumelor disponibile, in conditii legale, dividendele societăților comerciale infiintate de asociatii sau de federatii, venituri realizate din activitati economice directe, donatii, sponsorizari, resurse obtinute de la bugetul de stat, finantari de proiecte de la persoane fizice sau juridice, alte venituri prevazute de lege.

### 3. Calendarul estimativ de lansare a sesiunilor de depunere a proiectelor:

Masura	Numar de sesiuni	Perioada orientativa	Alocare indicativa sesiune Valoare euro	Alocare indicativa strategie Valoare euro
M1/2B	2	Sem I 2021- Sem II 2022	229,295.00	229,295.00
M2/6A	1	Sem I 2017 - Sem II 2020	96.785,29	96.785,29
<del>M3/3A</del>	<del>-2</del>	<del>Sem I 2017 - Sem II 2024</del>	<del>6.000</del>	<del>-6.000</del>
M4/6B	1	Sem I 2017 - Sem II 2020	541.996,57	541.996,57
M5/6A	1	Sem I 2019 - Sem II 2020	240,000	240,000
M5/6A	2	Sem II 2022 - Sem II 2023	160.047,86	160.047,86
M6/6B	<u>24</u>	Sem I 2024 - Sem II 2024	<u>277.947,90</u> <del>271.947,90</del>	<u>277.947,90</u> <del>271.947,90</del>

**Nota:** Se va organiza cel puțin cate un apel de proiecte pentru fiecare masura cu termen limită stabilit sau cu depunere continuă pana la consumarea bugetului; modalitatea a fost stabilita tinand cont ca exista posibilitatea de a nu se consuma intreaga suma alocata in cazul stabilirii de sesiuni cu termen limita de scurta durata. In cazul in care în urma lansării

a cel mult doua apeluri de selecție, nu se depun proiecte, atunci GAL-ul poate fi beneficiarul acestor măsuri.

Calendarul estimativ de lansare a sesiunilor de depunere a proiectelor, va putea fi modificat, pe perioada de implementare a sub-masurii 19.2, in baza Deciziei Consiliului Director, fara aprobarea modificarii SDL.

## **CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunitatilor locale in elaborarea strategiei**

Metodologia consultării partenerilor locali aplicată la nivelul parteneriatului creat a fost conturată în jurul principiilor participative în dezvoltarea locală, prin implicarea factorilor interesați în procesele de informare, consultare, participare la luarea deciziilor. Consultările au vizat toate etapele procesului de elaborare a strategiei, de la stabilirea etapelor, conținutului și calendarului de activități aferent și a factorilor importanți care să fie implicați, la elaborarea proceselor de comunicare la nivelul actorilor din teritoriu cu privire la implementarea activităților de pregătire a strategiei.

Acestei etape i s-a adăugat cea de trecere la pașii propriu ziși de elaborare a strategiei - culegere și analiză de date, analiza SWOT și diagnoza, elaborarea direcțiilor principale de dezvoltare și prioritizarea acestora.

Ultima etapa a constat în conturarea documentelor strategice prin prezentarea detaliată a obiectivelor și măsurilor propuse, a mecanismelor necesare implementării lor - mecanismul de implementare a strategiei, mecanismul de comunicare-informare cu beneficiarii, structura organizațională a GAL-ului, sistemul de monitorizare, evaluare și control, precum și a resurselor existente și a celor necesare implementării strategiei.

Parteneriatul GAL Codru Moma a beneficiat de sprijin pregatitor pentru activitati de consultare, animare si grupuri de lucru in vederea elaborarii Strategiei de Dezvoltare Locala („SDL”) in baza Deciziei de finantare cu nr. D19100000011560500001/30.12.2015.

In cadrul proiectului mai sus metionat au fost realizate urmatoarele actiuni:

a.) Activitati de animare la nivelul teritoriului GAL CODRU - MOMA in fiecare Unitate Administrativ Teritoriala („UAT”): Comuna Rieni, Comuna Lazuri De Beius, Comuna Buntesti, Comuna Lunca, Comuna Carpinet, Comuna Cimpani, Oras Vascau, Comuna Moneasa, Comuna Ilnesti. In cadrul acestor activitati de animare au fost contractate servicii de publicitate si furnizare de materiale informative.

Astfel s-au publicat 3 comunicate de presa in mass-media locala si s-au achizitionat 18 bannere de informare in legatura cu scopul proiectului de dimensiunea 3x1 m, 150 afise A2, 2000 pliante A4 si un roll-up prin care s-a asigurat publicitatea si transparenta proiectului astfel:

- prin cele 3 anunturi in mass media locala au fost convocate intalnirile de lucru ale partenerilor, in Comunele Rieni, Cîmpani si Moneasa, la care au participat partenerii GAL si alti actori locali din comunitate;
- cele 18 bannere au fost expuse astfel: 9 bannere dispuse la sediul fiecarei primarii de comuna membra a parteneriatului si un numar de 9 bannere dispuse in locuri vizibile pe teritoriul celor 9 UAT-uri;
- cele 150 afise A2 au fost expuse in mod continuu, in cele 9 UAT-uri pe toata perioada de implementare a proiectului, la sediul primariilor comunelor din parteneriat, la sediul partenerilor persoane juridice si PFA astfel incat sa se asigure vizibilitatea

optima din toate punctele de acces public si fara a fi obturata sau ingreunata vizualizarea informatiilor de catre alte elemente stradale sau naturale;

- cele 2000 pliante A4 au fost distribuite atat la sediul primariilor comunelor din teritoriul GAL, distribuite proportional cu numarul de locuitori la nivelul fiecarui UAT, cat si in cadrul intalnirilor partenerilor.
- roll-up-ul a fost expus la fiecare intalnire de lucru a partenerilor.

b.) Proiectarea strategiei de dezvoltare locala („SDL”)

Realizarea de analize diagnostic teritorial cat si activitatea de elaborare de strategii de dezvoltare a fost externalizata unei firme de consultanta specializata.

Strategia de dezvoltare locala a GAL Codru-Moma a fost elaborata in 3 etape:

#### **Etapa 1 - Etapa introductiva:**

Aceasta etapa a constat in determinarea si incadrarea teritoriului GAL in context geografic si politic national si regional prin realizarea si aplicarea de chestionare la o baza statistica de 44 persoane si determinarea directiilor principale de interes/dezvoltare la nivel local.

Locul de desfasurare: Teritoriul Gal Codru-Moma

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul Gal Codru-Moma

Durata planificata (saptamani): S1 - S4

#### **Etapa 2 Colectarea datelor si analiza acestora**

Aceasta etapa a constat in interogarea tuturor bazelor statistice relevante (INSSE, Eurostat, Apia, Risco, Romanian-Universe etc.) precum si a altor informatii specifice cu privire la structura teritorial-locala din punct de vedere al, populatiei (cf. Recensamant 2011), al economiei, fortei de munca, geografiei-factorilor climatici-resurselor naturale precum si alte elemente de interes (ex. Monumente, rezervatii naturale s.a.), prelucrarea datelor colectate atat prin intermediul chestionarelor cat si a celor statistice, respectiv a studiilor realizate.

Locul de desfasurare: Teritoriul Gal Codru-Moma

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul Gal Codru-Moma

Durata planificata (saptamani): S2 - S8

#### **Etapa 3 Elaborarea documentelor strategice**

Aceasta etapa a constat in realizarea documentelor strategice in conformitate cu prevederile ghidului solicitantului pentru sub-masura 19.2, dupa cum urmeaza:

- Elaborarea analizei diagnostic si analizei SWOT;
- Descrierea componentei parteneriatului;
- Descrierea obiectivelor, priorităților de dezvoltare rurală și domeniile de intervenție;
- Includerea măsurilor în strategie, demonstrarea valorii adăugate si descrierea caracterului integrat și inovator;
- Descrierea indicatorilor de monitorizare, si a complementarității cu alte strategii relevante;
- Descrierea planului de acțiune: calendarul estimativ de activități, responsabilii pentru implementarea acțiunilor, resursele financiare și materiale necesare pentru desfășurarea acțiunilor propuse;
- Descrierea procesului de implicare, a functiilor administrative in implementarea SDL, a sarcinilor ce revin GAL, precum si a echipei de implementare a SDL;
- Completarea planului de finanțare;

- Descrierea procedurii de evaluare și selecție a proiectelor precum și a mecanismelor de evitare a conflictelor de interes.

Numarul de participanti: populatia rezidenta la nivelul teritoriului

Teritoriul acoperit: Teritoriul Gal Codru-Moma

Durata planificata (saptamani): S3 - S12

Au fost contractate servicii de audit financiar, conform prevederilor Ghidului Solicitatului aferent sub-masurii 19.1, necesare la finalizarea proiectului pentru corectitudinea efectuării cheltuielilor.

## **CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei**

Pentru gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul Strategiei de Dezvoltare Locală, este necesară cooperarea mai multor instituții/entități, în diferite faze ale acesteia, având fiecare roluri bine definite și delimitate.

Astfel, principalii actori sunt:

**Grupul de Actiuni Locala** la nivelul teritoriului - ca responsabil principal de elaborarea, dezvoltarea, implementarea, evaluarea și monitorizarea SDL;

**Agenția de Plăți** - ca responsabil prin structurile regionale și locale (CRFIR, OJFIR) de verificarea eligibilității, verificare în implementare și verificare financiară a proiectelor selectate de GAL, evaluarea proiectelor pentru sprijin pregătitor, verificarea în implementare a proiectelor privind sprijinul pregătitor și implementarea proiectelor de cooperare, verificarea, autorizarea și efectuarea plăților în cadrul măsurii;

Pe parcursul implementării, în funcție de performanța dovedită de GAL în evaluarea proiectelor, Agenția de Plăți poate delega către GAL anumite sarcini de verificare, printr-un acord de delegare.

**Autoritatea de Management pentru PNDR** ca responsabil de selecția proiectelor pentru sprijinul pregătitor, lansarea apelurilor pentru selecția parteneriatelor privat-publice, evaluarea strategiilor de dezvoltare locală, selectarea GAL-urilor în baza unei proceduri publice de selecție și emiterea deciziilor de autorizare GAL, lansarea apelurilor de selecție pentru sprijinul pregătitor pentru cooperare și implementarea proiectelor de cooperare, evaluarea și selecția proiectelor privind sprijinul pregătitor și implementarea proiectelor de cooperare, monitorizarea implementării axei LEADER și raportarea către CE.

În contextul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, Grupul de Actiune Locală Codru-Moma va dezvolta un sistem de organizare și funcționare, pentru a asigura îndeplinirea sarcinilor, a operațiilor, procedurilor și activităților necesare, în concordanță cu regulamentele UE incidente.

### **Structura de funcționare și animare a GAL**

În vederea asigurării funcționării Grupului de Actiune Locală Codru-Moma, precum și a dobândirii de competențe și animării teritoriului, după constituirea legală în baza O.G nr. 26/2000, la nivelul GAL Codru-Moma, se vor constitui organele asociației și alte compartimente, fiecare cu sarcini și responsabilități distincte, astfel:

**1) Adunarea Generală:** este organul de conducere, alcătuit din totalitatea asociaților reprezentând un număr de 39 entități, din care 9 instituții publice între care 9 unități administrativ teritoriale (23,07%) și 40 organizații private și civile (76,93 %) și se întrunește cel puțin o dată pe an și are drept de control permanent asupra organelor asociației.

**2) Consiliul Director:** asigură punerea în executare a hotărârilor adunării generale și va fi format din 3 reprezentanți ai sectorului privat ai parteneriatului. În plus, Consiliul Director poate aproba decizii cu privire la implementarea SDL în conformitate cu prevederile Ghidului și Manualului de implementare a SDL a sub-măsurii 19.2 precum și 19.4.

**3) Cenzorul** sau, după caz, comisia de cenzori: asigură controlul financiar intern al asociației; GAL Codru-Moma v-a desemna un cenzor din partea partenerilor privați. Acesta nu face parte din Consiliul Director însă este membru al parteneriatului.

**4) Comitetul de Selecție a proiectelor** (inclusiv Comisia de Contestații): va fi format din reprezentanți ai partenerilor din GAL Codru-Moma. Comitetul de selecție va avea un Președinte și un Vicepreședinte, iar secretariatul, în cadrul ședințelor, va fi asigurat de către personalul angajat GAL.

#### **5) Compartimentul administrativ**

În vederea îndeplinirii funcțiilor administrative GAL-ul va avea o echipă de lucru formată din angajați proprii cât și din prestatori și furnizori externi, care va fi selectată în baza competențelor profesionale, calificare și experiență.

Angajarea personalului se va efectua cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese.

Echipa de implementare a SDL, cât și de organizare și funcționare, compusă din persoane angajate în baza unui contract individual de muncă precum și prin contracte de voluntariat, cât și din servicii externalizate va avea următoarea componentă:

**1.1 Manager GAL** - (responsabil administrativ) - 1 persoană - are rolul de a asigura **managementul**, organizarea și funcționarea organizației, inclusiv aspecte de natură juridică, precum și alte atribuții prevăzute în fișa postului. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore/zi, sau minimum 80 de ore/lună, distribuite inegal sau prin contract de voluntariat.

Coordonează organizarea și derularea activităților de: comunicare, diseminare, implementare proiecte, monitorizare și evaluare, cooperare, realizarea dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare.

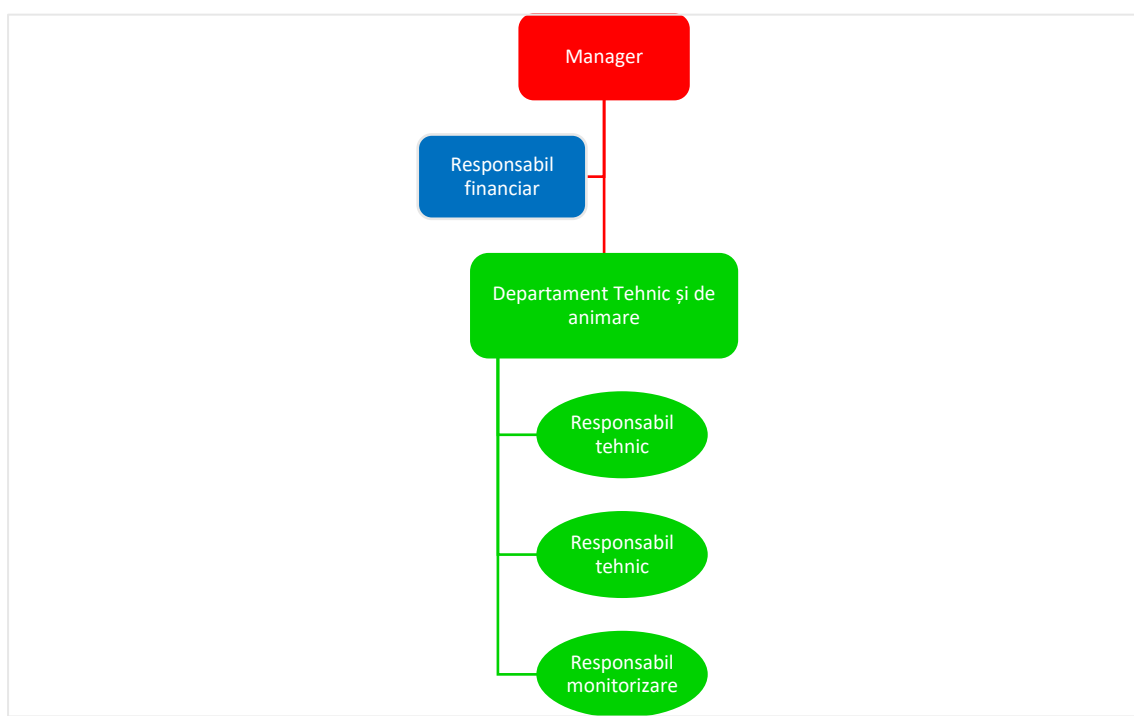
**1.2 Responsabil financiar** - (contabil) - 1 persoană - organizează, controlează și răspunde de gestiunea financiară-contabilă a GAL-ului, ține evidența activității biroului, salarizarea, asigurările sociale, fluctuația de personal, angajări, plăți, relația cu bancile etc. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract de prestări servicii.

**1.3 Responsabili cu verificarea, evaluarea, selecția proiectelor** - (tehnic) - 2 persoane - organizarea procedurilor de selecție a proiectelor, întocmirea fișelor de verificare a proiectelor, identificarea problemelor și luarea deciziilor asupra implementării proiectelor, verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate, activități de animare a teritoriului, precum și alte atribuții prevăzute în fișa postului. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore/zi, sau minimum 80 de ore/lună, distribuite inegal sau prin contract de voluntariat.

1.4 Responsabili cu monitorizarea proiectelor - (tehnice) - 1 persoana - monitorizarea și raportarea la timp privind realizările și rezultatele proiectelor, precum și alte atribuții prevăzute în fișa postului. Funcția va fi îndeplinită în baza unui contract individual de muncă de minim 4 ore/zi, sau minimum 80 de ore/lună, distribuite inegal sau prin contract de voluntariat.

1.5 Consultanți externi - servicii de consultanță în domeniul evaluării (dacă este cazul) și realizarea dosarelor cererilor de plată aferente costurilor de funcționare și animare (dacă este cazul).

#### Organigrama - Compartimentul administrativ GAL Codru-Moma:



#### Implementarea proiectelor în cadrul GAL-ului

În baza Strategiei de Dezvoltare Locală, sunt prevăzute activități de gestionare de finanțări nerambursabile, pe bază de propuneri de proiecte din partea potențialilor beneficiari.

GAL Codru-Moma vine în sprijinul actorilor locali, prin crearea unor mecanisme care să le faciliteze accesul, gestionarea și implementarea cu succes a proiectelor, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare rurală și cu specificul teritoriului.

Astfel, proiectele pot trece prin mai multe faze, după cum urmează:

- lansarea sesiunii de depunere de proiecte (care poate să fie inclusiv sesiune continuă) : GAL lansează apelul de selecție a proiectelor, folosind mecanismul de comunicare-informare propus;
- asistență pentru pregătirea și elaborarea proiectului: comunicare-informare, sprijin în întocmirea de proiecte (după caz);



- depunerea și înregistrarea proiectelor: potențialul beneficiar depune proiectul la secretariatul GAL;
- verificarea conformității și eligibilității proiectelor: GAL efectuează verificarea conformității proiectului și respectarea criteriilor de eligibilitate;
- ierarhizarea tuturor proiectelor, în funcție de scorurile obținute în procesul de evaluare și în baza criteriilor de selecție stabilite: evaluarea și selecția proiectelor la nivelul GAL, pe baza strategiei, utilizând criteriile stabilite în fișele de măsuri aferente strategiei;
- selecția proiectelor în cadrul Comitetului de Selecție: GAL Codru-Moma își va elabora o procedură de selecție proprie în care să fie descris procesul de evaluare în vederea selecției proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) lit.(b) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013. Organele răspunzătoare pentru îndeplinirea sarcinilor aferente sunt Comitetul de Selecție și Comisia de Soluționare a Contestațiilor (daca e cazul). Procedura de selecție va fi aprobată prin Hotărârea Adunării Generale/Decizia Consiliului Director;
- verificarea proiectelor de către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității și a îndeplinirii criteriilor de selecție înainte de aprobare: transmiterea rapoartelor de selecție și a proiectelor selectate de către GAL la Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale din aria de acoperire (CRFIR) /Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale din aria de acoperire (OJFIR);
- verificarea pe teren a potențialului beneficiar: CRFIR/OJFIR verifică eligibilitatea proiectelor și se efectuează verificarea pe teren;
- notificarea beneficiarilor: CRFIR/OJFIR transmite o notificare către beneficiar și către GAL, de înștiințare cu privire la aprobarea sau neaprobarea proiectului;
- semnarea contractelor de finanțare: încheierea contractului între beneficiar și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR).
- implementarea proiectelor: beneficiarii vor respecta condițiile asumate în baza contractului de finanțare, a manualului de procedură și a altor documente emise de organele de gestionare, monitorizare, evaluare și control incidente;
- primirea și verificarea conformității cererilor de plată depuse la nivelul GAL: beneficiarii contractelor de finanțare vor depune cererile de plată la secretariatul GAL, a căror conformitate va fi efectuată la nivelul GAL;
- verificarea conformității și eligibilității cererilor de plată de către organismul responsabil pentru verificarea finală (CRFIR/OJFIR)
- închiderea proiectelor: încasarea ajutoarelor nerambursabile;
- monitorizarea proiectelor;

### **Plan de Evaluare**

În conformitate cu art. 34 alin.(3) lit. (g), Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma își va asuma responsabilitatea monitorizării și implementării SDL, elaborând în acest sens un Plan de Evaluare.

Se propune un sistem de evaluare continuă care să fie raportat către Autoritatea de Management, pentru a furniza informațiile necesare pentru rapoartele anuale de implementare din 2017 și 2019 în conformitate cu art. 56 din Regulamentul 1303/2013.

Evaluarea continuă va include toate activitățile de evaluare care urmează să fie efectuate pe durata integrală a planului, care include evaluarea înainte, evaluare de după, precum și orice altă activitate de evaluare pe care Autoritatea de Management o efectuează pentru a acoperi nevoile de evaluare comune și specific programului.

### CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Planul de finanțare al Strategiei de Dezvoltare Locală GAL Codru-Moma va fi constituit din două componente cu respectarea prevederilor Ghidului Solicitantului pentru participarea la selecția strategiilor de dezvoltare locală, după cum urmează:

- **Componenta A** - Valoarea aferentă teritoriului și populației acoperite de parteneriat, respectiv 19,84 Euro/locuitor și 985,37 Euro/km<sup>2</sup>.

<i>Algoritm de calcul: 19,84 EUR/loc × 19.925 loc + 985,37 EUR/km<sup>2</sup> × 568,38 km<sup>2</sup></i>	
<b>Buget total componenta A</b>	<b>955.376 EUR</b>

Valorile alocate fiecărei priorități denotă ierarhizarea acestora în cadrul strategiei. Valorile indicative alocate fiecărei măsuri propuse sunt corelate cu nevoile identificate în analiza diagnostic și în analiza SWOT. Începând cu factorii naturali de care beneficiază teritoriul, ponderea majoritară a activităților în agricultură precum și nevoia de diversificare a economiei rurale, precum și creșterea nivelului de trai și combaterea excluziunii sociale, bugetele previzionate ale măsurilor sunt după cum urmează:

Prioritate	Măsura	Intensitate*	Buget pe măsuri (EUR)	Alocare buget (EUR)	Alocare buget (%)
P2	M1/2B	100%	229.295,00	229.295,00	12%
<del>P3</del>	<del>M3/3A</del>	<del>100%</del>	<del>6.000</del>	<del>6.000</del>	<del>0,30%</del>
P6	M2/6A	90%	96.785,29	<u>1,249,613.76</u> <del>1,243,613.76</del>	67%
	M4/6B	100%	541.996,57		
	M5/6A	100%	332.884,00		
	M6/6B	100%, 90%	<u>277.947,90</u> <del>271.947,90</del>		
Cheltuieli de funcționare și animare**			386.276,62	386.276,62	19,99%
<b>TOTAL GENERAL</b>			<b>1.865.185,38</b>	<b>1.865.185,38</b>	<b>100%</b>

\*Sumele și intensitățile prevăzute pentru fiecare măsură respectă prevederile Reg. (UE) nr. 1305/2013, pe cele ale PNDR 2014-2020 precum și specificul local și interesul potențialilor beneficiari de a aplica pe aceste măsuri.

\*\*Cheltuielile de funcționare și animare a SDL nu depășească 20% din costurile publice totale alocate pentru această strategie.

- **Componenta B** - Valoarea aferenta nivelului de calitate obtinut este de 679.550,31 euro reprezentând bugetul pe măsuri și cheltuieli de funcționare și animare.

#### **CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare si selectie a proiectelor depuse in cadrul SDL**

Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma își va elabora o procedură de selecție proprie în care să fie descris procesul de evaluare în vederea selecției proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) lit.(b) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013.

La nivelul GAL se va constitui un Comitet de Selecție și o Comisie de Soluționare a Contestațiilor a căror componență va fi stabilită prin SDL.

**Comitetul de selecție** - reprezintă organismul tehnic cu rol decizional și, implicit, cu responsabilități în selectarea spre finanțare a proiectelor depuse în cadrul GAL.

Comitetul de selecție a proiectelor va fi format din reprezentanți ai partenerilor GAL, respectiv dintr-un număr de 9 membri cu drept de vot (reprezentanți ai autorităților, societăților și organizațiilor care fac parte din parteneriat). Pentru fiecare membru al comitetului de selecție se va stabili un membru supleant. Componența membrilor supleanți se stabilește prin Hotărâre AGA/Decizia CD și va fi descrisă în Procedura de evaluare și selecție a proiectelor.

Componența Comitetului de selecție:

<b>PARTENERI PUBLICI 33,3%</b>		
<b>Partener</b>	<b>Funcția în CS</b>	<b>Tip /Observații</b>
COMUNA CÎMPANI	Președinte	Autoritate Publica
COMUNA RIENI	Membru	Autoritate Publica
COMUNA MONEASA	Membru	Autoritate Publica
<b>PARTENERI PRIVATI 55,5%</b>		
<b>Partener</b>	<b>Funcția în CS</b>	<b>Tip /Observații</b>
GUANTANAMERA AGROTUR SRL	Vicepreședinte	SRL
GEOJID SRL	Membru	PFA
SC WESTERN WOOD SRL	Membru	SRL
CIOICA CONSTRUCT SRL	Membru	SRL
BUTAS CATALIN IONEL PFA	Membru	PFA
<b>SOCIETATE CIVILĂ 11,1%</b>		
<b>Partener</b>	<b>Funcția în CS</b>	<b>Tip /Observații</b>
ASOCIATIA EUROPRIETENIA	Membru	ONG
<b>PERSOANE FIZICE RELEVANTE (maximum 5%) - nu e cazul</b>		
<b>Partener</b>	<b>Funcția în CS</b>	<b>Tip /Observații</b>
-	-	-

Comitetul de selecție se întrunește de câte ori este necesar , în funcție și de numărul de proiecte depuse pentru a fi evaluate. Ședințele sunt convocate de către Președintele

Comitetului de selecție/Președintele GAL și secretariatul este asigurat de către personalul asociației.

Sunt invitați să participe la ședințe cei 9 membri titulari cu drept de vot, iar în condițiile în care aceștia nu pot participa, vor informa Președintele Comitetului de selecție/Președintele GAL, care va delega membrii supleanți. În situațiile excepționale, în care nici membrul titular, nici supleantul său nu pot participa, ei pot delega, prin împuternicire, dreptul lor de vot, către altă persoană care îi va reprezenta în Comitetului de selecție.

Selecția proiectelor se face aplicând regula „dublului cворum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii comitetului de selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă. Partenerii din mediul urban vor reprezenta maximum 25% din membri prezenți.

Dacă unul dintre proiectele depuse pentru selecție aparține unuia dintre membrii comitetului de selecție, persoana/organizația în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv. În caz de paritate de voturi, votul final îi va aparține Președintelui Comitetului de selecție.

Comitetul de selecție va avea următoarele responsabilități principale:

- studiază rapoartele de evaluare și aprobă Raportul de Selecție cu privire la proiectele care vor fi finanțate în cadrul strategiei de dezvoltare a teritoriului.

**Comisia de Contestații** - rezintă organismul tehnic cu responsabilități în soluționarea contestațiilor formulate împotriva rezultatelor proiectelor depuse spre finanțare în cadrul GAL. Componenta Comisiei de Soluționare a Contestațiilor va respecta ponderile privind participarea public - privată aplicate pentru constituirea Comitetului de Selecție.

Comisia de Contestații va fi compusă din alte persoane decât cele care au făcut parte din Comitetul de Selecție. Pentru a beneficia de sprijin tehnic, GAL poate solicita OJFIR/CRFIR/CDRJ să desemneze un expert care să participe ca observator la întâlnirile Comisiei de Contestații.

Procesul de selecție a proiectelor depuse spre finanțare către Grupul de Acțiune Locală Codru-Moma, va avea următorul parcurs:

- GAL lansează pe plan local, prin publicare pe site-ul propriu, afișare și folosind mijloacele de informare mass-media, apeluri de selecție a proiectelor, conform priorităților descrise în strategie;
- după înregistrare, proiectele depuse la GAL vor fi preluate și verificate de către 2 angajați ai GAL care participă la procesul de selecție și care vor întocmi și completa Fișele de verificare ale conformității, eligibilității și criteriilor de selecție;
- După încheierea primei etape de verificare și selecție a proiectelor, GAL va publica pe pagina proprie de web Raportul de Selecție Intermediar;
- Solicitanții ai căror proiecte nu au fost selectate, pot depune contestații la sediul GAL;
- După încheierea procesului de evaluare și a etapei de soluționare a contestațiilor (dacă este cazul), Comitetul de selecție al GAL va întocmi un Raport de selecție Final;
- În situația în care toate proiectele depuse sunt selectate iar punctajul fiecărui proiect coincide cu cel prezentat în cererea de finanțare, se va putea întocmi Raport de selecție Final fără a mai fi necesară întocmirea Raportului de Selecție Intermediar;
- Proiectele selectate de GAL, vor fi depuse la OJFIR pe raza căruia se va realiza proiectul, în vederea unei supraevaluări din punct de vedere al conformității, eligibilității și a criteriilor de selecție. În cazul în care GAL acoperă localități din mai multe județe, iar implementarea proiectului se realizează într-o localitate din județul

mai puțin preponderent al teritoriului GAL, proiectul va fi depus la OJFIR aferent județului unde se va implementa proiectul.

## **CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale**

Deoarece GAL-ul reprezintă un nivel de implementare suplimentar ce presupune delegarea procesului decizional la nivel local, pentru facilitarea celor mai bune premise privind implementarea corectă a strategiei locale se va avea în vedere respectarea tuturor prevederilor legilor incidente pentru evitarea situațiilor de conflict de interese între angajații/colaboratorii GAL și viitorii beneficiari ai proiectelor ce urmează a fi selectate.

Legislația specifică în materia conflictului de interese este compusă în principal din Reg. UE 966/2012, Legea 78/2000, Legea 215/2001, Legea 161/2003, Legea 393/2004, Legea 286/2009, Legea 176/2010, OUG 66/2011 și HG 875/2011. Vis-a-vis de aceste reperi legislative se rețin următoarele:

- Persoanele fizice sau juridice care participă direct în procesul de verificare/evaluare a cererilor de finanțare nu pot fi solicitanți și/sau nu pot acorda servicii de consultanță unui solicitant.

- Următoarele persoane nu au dreptul să fie implicate în procesul de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare în cadrul unei proceduri de selecție precum și în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari:

- cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare, respectiv, a cererilor de rambursare/plată

- Persoanele care participă direct la procedura de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare sau a programelor în cadrul unei proceduri de selecție, precum și cele implicate în procesul de verificare/aprobare/plată a cererilor de rambursare/plată prezentate de beneficiari sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în niciuna dintre situațiile prevăzute la [art. 10](#) și [11](#) din OUG nr. 66/2011.

- În situația în care, în cursul procedurii de verificare/evaluare/aprobare, aceste persoane descoperă sau constată o legătură de natura celor menționate la [art. 10](#) și [11](#), acestea sunt obligate să o semnaleze și să înceteze de îndată să participe la procedura de verificare, evaluare sau aprobare.

Cu respectarea prevederilor legislației incidente, orice persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor, care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa la procesul de selecție a proiectelor. Referitor la personalul angajat al GAL-ului implicat în procesul de evaluare a

proiectelor precum și de verificare a conformității cererilor de plată, aceștia pot fi înlocuiți prin delegarea sarcinilor către un alt angajat, strict pe proiectul/proiectele în cauză, prin Decizia Consiliului Director/Președintelui GAL.

În plus, modelul de implementare al prezentei strategii prezintă separarea adecvată a responsabilităților fiecărui membru al echipei garantând astfel transparența în procesul decizional și evitarea oricărui potențial conflict de interese.